

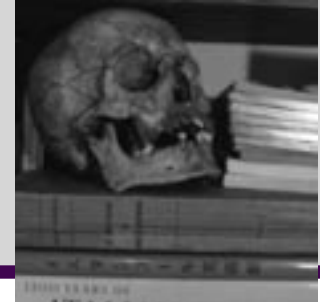
dwars

studentenblad van de
Universiteit Antwerpen

nummer 16 -- jaargang 3
februari 2004

Aan de borst
bij tante Bea
P.19

Niet alleen
fossielen lezen
P.24
P.6

Bea Cantillon

'k Zen zo gere polies

Antwerpen Wereldboekenstad

Student Focus:

You can leave your hoofddoek on

Een pessimistische sms. Het gaat niet goed op een aantal buitenlandse universiteiten. Al bij al hebben wij hier in België absoluut geen reden tot klagen, zelfs met de huidige minister van Onderwijs. Studenten in Toronto hebben een rechtszaak aangespannen tegen een elektronisch fraudedetectiesysteem. Op turnitin.com moest elke paper ingeleverd worden voordat een prof het werk beoordeelde. Omdat de studenten het gevoel hadden dat ze hierdoor gebrandmerkt werden als onveroordeelde fraudeurs, hebben ze een proces ingespannen en gewonnen. De universiteit waar het systeem ontwikkeld werd, wil het niet meer gebruiken. Ook Blackboard ontbeert deze functionaliteit voorlopig gelukkig nog. In studentenblad The Lance van de universiteit van Windsor in Canada is heibel ontstaan na een advertentie van een stripclubeigenaar. De man wil de volledige studies vergoeden van studentes die in zijn clubs komen

dansen. De meisjes krijgen daarenboven een loon en houden hun fooien. De enige voorwaarde is dat zijn werknemers op alle examens minstens een B behalen. De meeste studenten vinden het idee smakeloos. Een aantal stripteaseuses zagen hun kans rijp en begonnen prompt een universitaire studie. Veel conservatiever nieuws uit Oxford en Cambridge. Daar zijn petitieën begonnen tegen het afschaffen van de laatste 'women only colleges'. Cambridge heeft één en Oxford drie colleges die enkel voor vrouwen toegankelijk zijn. Op campussen met de klinkende namen St Hilda's, Newnham, New Hall en Lucy Cavendish mogen alleen studentes les volgen. De hele studentenpopulatie steunt de actie, omdat voor een aantal vrouwen studeren aan de universiteit gewoonweg onmogelijk zou zijn zonder deze colleges. In Berlijn zijn ze er erger aan toe. Daar is in december een studentenstaking uitgebroken nadat bekend werd dat, om 75 miljoen Euro te besparen, een

derde van het personeelsbestand moest verdwijnen. Nadat de rector ook Bologna goedkeurde was het hek van de dam. Momenteel hanteren veel studenten een heel vrije instelling en vervolledigen hun opleiding niet in het minimum aantal jn. Zij vrezen dat een bama-opleiding slechts een oppervlakkige commerciële spoedcursus in één heel specifieke wetenschap is. Tegenwoordig wordt in elke kraamafdeling wel een docusoap gedraaid en daardoor stijgt het aantal studenten vroedkunde spectaculair. In Lier en Sint-Niklaas waren er dit jaar een derde meer inschrijvingen, in Limburg en Oostende verdubbelde het aantal tegenover vorig jaar. Op zich geen slechte zaak omdat er een tekort aan vroedvrouwen is, toch waarschuwen de hogescholen dat docusoaps een vertekend beeld geven. Het blijft wachten op "Het leven zoals het is: het leven zoals het is".

(bb)

Op een bladje geserveerd

- 2 sms & colofon
- 3 Edit.
- 3-5 Student Focus
- 6 Kadavers op de UA
- 7 Erasmus in & uit
- 8-9 De Flikken van Antwerpen
- 10 Antwerpse vertellingen
- 11 Joachim Stiller
- 12 Column & studentenpers
- 14 Rucafobia
- 15 VUAS
- 16-17 Opgeruimd staat netjes
- 18 Rectorsverkiezing
- 19-23 Bea Cantillon
- 24 Hij komt: Patrick Janssens
- 25-28 De koekestad: Werelboekenstad
- 29 Cultuurbroekjes
- 30 Puzzel
- 31 Op het einde is het woord
- 32 De zjolezjie

Colofon

dwars is het studentenblad van de Universiteit Antwerpen, gemaakt voor en door haar studenten.

dwars verschijnt maandelijks tijdens het academiejaar en wordt gratis verdeeld op de UA-campussen Drie Eiken, Middelheim, Binnenstad.

Oplage: 3.500 exemplaren.

V.U.: Matthias Debruyne, Lange Nieuwstraat 55, B-2000 Antwerpen.

Drukkerij: Van der Poorten, Kessel-Lo.

Hoofdredacteur: Matthias Debruyne
Redactiesecretaris: Ewald Peters

Eindredactie: Marjolijn De Backer, Kristof De Pooter, Veerle Van Poucke, Tomas Verachtert en Valérie Wechuysen

Redactie: Laure Beels, Bart Braem, Wojciech De Roeck, Kelly Dorekens, Ann Fransen, Kris Hameeuw, Mieke Hoing, Wim Le Page en Thomas Vanhees.

Fotografie: AMOZ, Kelly Dorekens en Mieke Hoing

Illustraties: Wim Le Page

Puzzelredactie: Raf Bocklandt.

Vormgeving: Kristof De Pooter, Matthias Debruyne en Ewald Peters.

Werkten mee aan dit nummer: Patrick Brauweiler, Kris Cox, Annelies Marichal, Tom Smits en Gert Van Langendonck.

Verder: van de Schrijfacademie olv Gert Morreel en Geert Lernout: Katrien Cooreman, Sofie De Graeve, Véronique Scheyvaerts, Marleen Smeyers.

Reporters (en kuisvrouwen) gezocht *dwars* is blijvend op zoek naar rondborstige poetsdames en sponsoring van CaraPils. Wie wil schrijven mag ook komen natuurlijk, elke woensdag.

Vragen, opmerkingen en suggesties zijn van harte welkom, alsook lezersbrieven. Anonieme brieven komen echter niet in aanmerking. De redactie behoudt het recht om ingezonden stukken in te korten, of niet te plaatsen.

Jaarabonnement per post:
10 euro (studenten), 15 euro (anderen)

Redactielokaal en correspondentieadres:
dwars - studentenblad UA
Lange Nieuwstraat 55
B-2000 Antwerpen

dwars@ua.ac.be
<http://www.ua.ac.be/dwars/>

Het gebeurt maar zelden dat een journaal mijn wereldbeeld grondig door elkaar schudt. Dat komt natuurlijk door een jarenlange conditionering vanwege dat journaal die ervoor gezorgd heeft dat hongernegers geen snaar meer raken en burgeroorlogen met het ontbijt verteerd kunnen worden. De ontdekking van water op Mars is geen giant leap meer, gewoon een zoveelste verwacht stapje verder. Nee hoor, het journaal van zeven doet me doorgaans nogal weinig. En soms heb je dan een zaak waarvan je nekhaar overeind komt en je teelballen licht verschrompelen. De BBC-affaire rond de oorlog in Irak was zoiets. Als hoofdredacteur van een studentenblad meet ik mezelf een zekere deontologie aan, probeer ik consequent een correcte koers te varen. Dat moet ook; het interview met Rob Verreyken vorige maand bracht die kwestie nog maar eens aan de oppervlakte. Het is een beetje als turnen op de evenwichtsbalk. Je moet een vast punt voor ogen houden, of je verliest je evenwicht, je *oprechtheid*. De BBC is altijd dat punt geweest, het zenit zeg maar, mijn houvast. Tot dat bericht kwam. Het 'Rapport-Hutton' -zo ging het bewuste stukje autocue immers- stelt dat de BBC in de fout ging in de zaak rond

wapenexpert Kelly. De berichtgeving was afkomstig van slechts één dubieuze bron, was bovendien grondig bijgekleurd en strookte niet met de waarheid. Gevolg was een driedubbel ontslag en schaamrood op de wangen bij de Britse mediagroep. Een keiharde kaakslag was het voor iedereen die met journalistiek bezig is, al is het als consument.

De reactie vanuit de journalistieke wereld was strijdlustiger dan de mijne. Betogingen en open brieven om de BBC steun te betuigen. In het rapport zaten fouten, niet in de bewuste reportage. Het rapport beschermde op schaamteloze wijze de tiende deurbel in Downing Street, en de mediagroep fungeerde als kanonnenvlees om het vel van Labour te redden.

Zou dat? Is de Britse regering echt in staat de publieke omroep dermate te misbruiken, ter bescherming van zichzelf? Is Blair capabel de onafhankelijkheid van de vierde macht te negeren en haar zomaar voor zijn kar te spannen? Een positief antwoord op die vragen is nauwelijks te verdragen. Dan nog liever een fout van de BBC. Iedere andere conclusie betekent een rechtstreeks gevaar voor de democratie.

Matthias Debruyne

Edit.

Student Focus:
Kennissen maken met
diversiteit

**“Wij doen
niet aan
positieve
discriminatie”**

Het klassieke tafelgesprek. Wij aan de ene kant, zij aan de andere. De interviewer en de fotografe, tegenover de geïnterviewden, ook met z'n tweeën dit keer. Ertussen een tafel in hout en een hoop vragen over diversiteit en gelijkheid. Op die tafel een witte wijn en een bolleke aan onze zijde, een Ice Tea en een Looza bij de ondervraagden. Kenmerkend. Gesprekspartners zijn Saïd El Majdoub en Karima Arektoute, bezielers van Student Focus, de reden van ons samenzijn. Student Focus is een studentenclub voor allochtonen, met dat verschil dat het eigenlijk geen studentenclub is, en zich ook niet uitsluitend op allochtonen richt.

dwars Wat is Student Focus dan wel, als we het geen studentenclub voor allochtonen mogen noemen?

SAID EL MAJDOUB Student Focus is een vereniging van enkele alumni van allochtone herkomst en enkele studenten, die ervoor wil zorgen dat de instroom en de doorstroom van allochtone studenten verbetert. We zijn echter niet als studentenclub erkend door de UA, en krijgen dus ook geen subsidies van die kant. Wel heeft het decanaat van de faculteit TEW al wat hulp in natura geboden. Zo hebben we een lokaal ter beschikking

van waaruit we onze aanwezigheid op de campus kunnen coördineren.

KARIMA AREKTOUTE En we zijn ook geen vereniging voor allochtonen alleen. Iedereen is welkom, al blijven allochtonen wel onze eerste doelgroep. Dat is zo omdat die groep studenten het meest nood heeft aan de hulp die wij bieden. Dus we zijn niet echt een studentenclub voor allochtonen, die benaming is te eng.

dwars *Waarom is Student Focus opgericht?*

EL MAJDOUB Toen ik hier aan de Ufsia TEW studeerde, viel het me op dat ik hier nauwelijks studenten van allochtone origine tegen het lijf liep. Sterker nog, bij het behalen van mijn diploma bleken slechts enkelen van dat kleine groepje volgehouden te hebben tot de finish. Onderzoekscijfers bevestigen die

vaststelling. Niet eens twee procent van de studenten hier is van vreemde afkomst en de slaagkansen van die enkelingen liggen dan nog eens tien keer lager. Student Focus wil in de eerste plaats dat probleem aanpakken.

Daarnaast ijveren we ook voor een actief diversiteitsbeleid vanuit de universiteit en de hogescholen. We willen dat meer aandacht wordt besteed aan de verschillende leefwerelden, of toch minstens dat mensen die met het hoger onderwijs verbonden zijn van die verschillen op de hoogte zijn.

Infosessies

dwars *Hoe kan Student Focus aan die problemen van instroom en doorstroom tegemoet komen?*

EL MAJDOUB Het grote probleem is het gebrek aan informatie. Te veel allochtone jongeren zijn niet vertrouwd met 'verder studeren'. Dat komt natuurlijk omdat zo weinig anderen uit hun omgeving die ervaring wel hebben. Dat informatiegebrek wegwerken is onze eerste bezorgdheid.

AREKTOUTE Dat doen we bijvoorbeeld door aanwezig te zijn op grote Sid-In beurzen. Daar worden al die jongeren **g e c o n f r o n t e e r d** met een waaier aan toekomstmogelijkheden, en wij trachten ervoor te zorgen dat het hoger onderwijs ook bij de allochtone jongeren tot de opties behoort. Door met hen te spreken en hen onze eigen ervaringen mee te delen.

EL MAJDOUB We zijn ook van plan infosessies te houden in middelbare scholen met hoge migrantenconcentraties. Voor die jongeren is de leefwereld van het hoger onderwijs vaak totaal onbekend. En dat ontnemt hen natuurlijk veel kansen.

We denken dat het ook nuttig is ouders daarin te betrekken, want zij kennen die wereld vaak nog veel minder. Zoiets moet met specifieke informatie, in de eigen taal en via de eigen kanalen.

dwars *Waarom is Student Focus dan ook nog op de universiteit zelf aanwezig?*

EL MAJDOUB De informatieproblemen stoppen natuurlijk niet eens de studenten de weg naar de universiteit gevonden hebben. Vaak hebben ze vragen over specifieke procedures als IAJ enz.

De universiteit kent ook haar eigen gewoonten en heeft zo haar eigen cultuur. Het studentenleven naast de lessen is eigenlijk volledig in handen van de traditionele studentenclubs

die cantussen e.d. organiseren. Aan zo'n activiteiten doen geen allochtone jongeren mee. En dan is het niet evident je hier thuis te voelen en dat minimaliseert je slaagkansen. Studeren is natuurlijk de belangrijkste factor om te slagen, maar daar kom je vaak niet eens toe als je je toch niet op je plaats voelt aan de universiteit.

AREKTOUTE Daarom organiseren we af en toe een etentje, gaan we in groep naar toneelvoorstellingen of doen we een filmavond. We proberen wel steeds oog te hebben voor onze doelstellingen, en daarom zullen de films die getoond worden vaak over thema's als diversiteit gaan. We denken er ook aan de prisma-initiatieven rond peter en meter werking uit te breiden zodat ook onze doelgroep zich daarin thuis voelt.

dwars *Doen eigen feestjes en eigen filmavonden de allochtone studenten niet juist nog meer vervreemden van de rest van de studentenpopulatie?*

EL MAJDOUB Dat denk ik niet. Ten eerste staan al onze activiteiten open voor iedereen, dus ook voor studenten die van autochtone afkomst zijn. Daarbij sporen we de allochtone studenten ook aan naar andere evenementen te gaan, en zich mee in het klassieke studentenleven te integreren. Bierkoning worden zal er niet bij zijn, maar dat hoeft ook niet. In die zin trachten we eigenlijk een soort 'bruggenbouwer' te zijn tussen twee groepen studenten.

dwars *Moet de universiteit daar ook een rol in spelen?*

EL MAJDOUB Dat is inderdaad onze tweede grote doelstelling. We vinden dat de universiteit - en de hogescholen ook trouwens - een actief diversiteitsbeleid moet ontwikkelen. Mijn klassieke slogan

“Niet eens twee procent van de studenten hier is van vreemde afkomst en de slaagkansen van die enkelingen liggen dan nog eens tien keer lager.”

daarbij is dat interculturaliseren een werkwoord is. Er moet actief aandacht besteed worden aan de behoeften van alle studenten.

AREKTOUTE Onze initiatieven hier situeren zich meer op het vlak van individuele coaching en mentoring. Een mentorpool creëren is bijvoorbeeld een lang bestaand idee dat totnogtoe echter geen concrete invulling heeft gekregen.

Maar het kan ook kleinschaliger. Zo hebben we in november, tijdens de ramadan, aan de docenten die tot zes uur les gaven, gevraagd of ze niet om vijf uur even pauze konden inlassen, om de studenten de kans te geven toch wat te eten. Dat verzoek werd overigens door heel wat professoren opgevolgd. Zulke initiatieven zijn natuurlijk essentieel om allochtone studenten een beter gevoel te geven bij hun verblijf aan de universiteit.

Mentorpooling

dwars Zijn jullie niet bang dat die initiatieven op nogal wat kritiek zullen stuiten? Positief discrimineren is ook een werkwoord, en dat weekt doorgaans nogal heftige reacties los.

EL MAJDOUB Dat klopt. Maar wij doen niet aan positieve discriminatie. Dat zou betekenen dat je iemand bevoordeelt ten opzichte van een ander. Daar zijn we geen voorstander van. We merken alleen op dat een grote groep studenten met een grote handicap zit om het aan de universiteit ver te brengen door die specifieke problemen waarover we het al hadden. En het zijn die problemen die we uit de wereld willen helpen. Allochtone jongeren zijn natuurlijk de voornaamste groep studenten die met die problemen gecronfenteerd worden, en daarom ligt ons accent ook op die doelgroep. Maar van initiatieven als mentorpooling

en individuele begeleiding profiteren evident ook de autochtone studenten die daar nood aan hebben. Dat is geen discriminatie, dat is een positieve actie. We ijveren bijvoorbeeld niet voor een procentuele vertegenwoordiging voor allochtone jongeren in de studentenorganen, dat is ook helemaal niet wat we willen. We trachten gewoon gelijke kansen te geven.

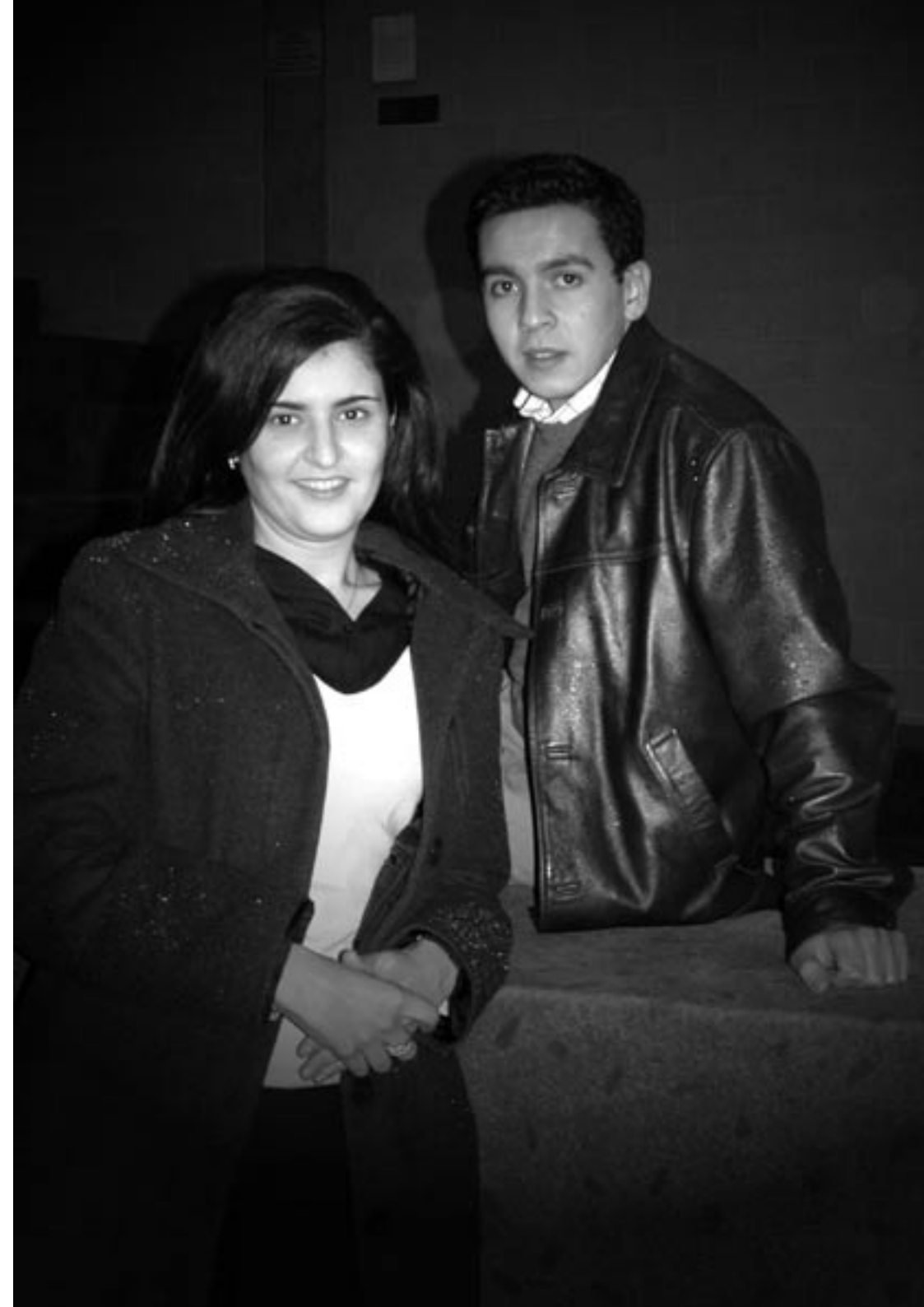
AREKTOUTE We hebben overigens nog geen echt negatieve reacties gekregen op onze initiatieven. Integendeel, de laatste lezing kende een aangenaam grote opkomst, waaronder ook wat autochtone jongeren zaten.

dwars Jullie zijn zelf bijna allemaal alumni. Is het de bedoeling dit initiatief in de toekomst over te dragen aan studenten, om zo een permanente aanwezigheid te kunnen garanderen?

EL MAJDOUB Dat is natuurlijk het doel. Maar dat is niet zo evident. In de eerste plaats zijn kandidatuurstudenten eigenlijk niet geschikt voor dit soort taken. Ze zitten zelf nog met te veel vragen en weten vaak nog te weinig van de studentenwereld af. We hebben dus eigenlijk studenten uit de hogere jaren nodig, maar daar worden we nu net geconfronteerd met die onderbezetting. Die patstelling overwinnen zal vermoedelijk nog wel een paar jaar duren.

Student Focus is te bereiken op studentfocus2003@hotmail.com, en op maandag (16-18h), woensdag (14-17h) en vrijdag (10-12h, 14-16h) in lokaal B-302 op de Stadscampus.

*Matthias Debruyn
foto's: Kelly Dorekens*

“Interculturaliseren is een werkwoord. Er moet actief aandacht besteed worden aan de behoeften van alle studenten.”

Over mijn lijk

Lijdt u er ook onder dat uw leven geen hoger doel dient? Zou u iets willen verwezenlijken dat de vaart der volkeren een stevige zwingel geeft? Niets is makkelijker op te lossen dan dat. U vult een formulier

Op het vier bladzijden tellende document stipuleert u helder en humanistisch dat u uw lichaam aan de wetenschap afstaat. Daarmee schrijft u uzelf in in een edele traditie die begint bij Vesalius. Hou hier even halt om het hijgen der geschiedenis in uw nek te voelen.

Maak u geen zorgen, de wetenschap zal uw geschenk pas aanvaarden na uw overlijden. Ze zal u balsemen, al hoeft u zich daar geen oliën en windsels bij voor te stellen. Het bloed in uw aderen zal volledig worden vervangen door alcohol, 1000 promille. Kan u zich de extase voorstellen?

Dan komt het moment om u te specialiseren. Wordt u een speerpunt van het onderwijsbeleid? In de practica anatomie zal men een aandacht aan u besteden waar de meesten in dit duffe leven slechts van kunnen dromen. Maar u kan ook nog dienen in het

onderzoek, als ervaringsdeskundige in het bezit en gebruik van ledematen of als evaluatieconsulent van chirurgische technieken. Helaas, aan alles komt een einde, en na enkele weken of enkele jaren, wat maakt dat uit in het zicht van de eeuwigheid, zult u alsnog rusten in aarde of as.

Er zijn echter kapers op de kust. Liefst houdt u zich verre van intriges en criminaliteit. Als men het na uw heengaan nodig acht een autopsie op u te verrichten, en als u zich dan nog steeds in de provincie ophoudt die thans de onze is, dan... dan komt u in handen van de Heer Balliauw, hoofdverpleegkundige van het UZA. Vrees niet, hij is een beminnelijk man. Sinds enkele jaren ontvangt het UZA in haar mortuarium alle lichamen die het gerecht even achter de hand wil houden, voor autopsie, identificatie of in afwachting van nieuwe feiten.

van de dienst 'Anatomie van de Mens en Embryologie' in. Lang hoeft dat niet te duren, zich inschrijven aan de universiteit, om maar een voorbeeld te noemen, is beduidend ingewikkelder.

Omdat dat geen vanzelfsprekende zaak is, heeft men het personeel in het mortuarium na die verruimingsoperatie volledig moeten vervangen. Een nette dode uit het ziekenhuis is nu eenmaal niet hetzelfde als een halfvergane onverlaat die men uit het kanaal heeft gevist.

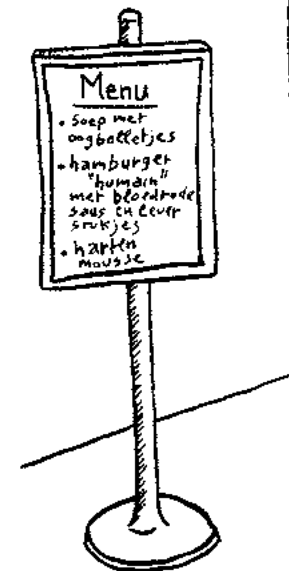
Het aantal onderzochte lichamen nam toe van 170 in 2001 tot 365 (!) in 2003. Worden we gewelddadiger, of enkel wat nieuwsgieriger? Daarnaast zijn er jaarlijks ongeveer 500 overledenen uit het ziekenhuis zelf.

In de nabije toekomst zullen de twee categorieën gescheiden worden in een vernieuwd mortuarium, met in totaal 32 plaatsen, twee autopsiezalen en zelfs een speciale kamer voor rituele wassingen. Het geheel beslaat een lange gang op het gelijkvloers, er heerst geen metalen koelte en het is er niet

doodstil. Waar kan een eerlijk spook nu nog heen?

Spookje
illustratie: Wim Le Page

Oplossing voor teveel aan lijken

wil 04

In het hol van de leeuw

De Flikke van Antwaarpe

Geëscorteerd door een politieman, van kop tot teen in uniform, inclusief kogelvrije vest en pistool, worden we het bureau ingeleid. Voor een gezellige babbel met blauw. En ja hoor, de bureaus staan keurig bij elkaar in één ruimte, zoals in Flikken. Tot zover de realiteit van politieseries. Politiewerk is ook papierwerk, is meer dan één opdracht per week en jammer genoeg wordt niet alles opgelost...

Toch word je politieman of -vrouw omdat je gelooft dat je de samenleving kan verbeteren. "Dat heeft iedereen hé. Maar als je uiteindelijk bij de politie bent dan merk je dat je daar heel ver van verwijderd bent. Om dat te realiseren heb je eigenlijk heel wat meer nodig dan hetgeen wij nu krijgen om het te doen. De maatschappij verbeteren doe je trouwens niet in je eentje, ook niet met ons korps van vijftig, dat moet je met iedereen samen doen. Anders zal dat nooit lukken."

Als het aan commissarissen Jinnih Beels (Hoboken) en Graham Verschaeve (Borgerhout en Antwerpen 2060) ligt, wordt daar meteen werk van gemaakt.

Behind bars

De politie van Antwerpen kent een moeilijke periode (Visa-kaarten) nu, en die tijden zijn nog lang niet voorbij. Het moeilijkste is het voor het 'lager personeel', de mensen die de straat op

moeten, die aan de balie zitten,... Zij zijn het die worden afgestraft voor de fouten van het 'hoger kader'. "Zij worden quasi dagelijks geconfronteerd met mopjes, niveau: 'Hoe zit het met je Visa-kaart?', die drie keer grappig zijn, maar na verloop van tijd je strot uitkomen. Dat verdienen ze niet."

En mocht u het nog niet gemerkt hebben (Kleurenblind? U woont op Mars?), die mensen zijn wel degelijk dagelijks op straat. Ze riskeren meer dan eens hun leven. "We kunnen echter niet ontkennen dat sommige wijken inderdaad uitpuilen van het krapuul. En dan bedoelen we iedereen, zowel blank, geel, rood als zwart. Krapuul, want ze hebben geen respect voor een ander. Wat die agenten doen is bewonderenswaardig."

The people vs the police

Een deel van de Antwerpenaren heeft hierover blijkbaar dezelfde mening. Om die mening kracht bij te zetten gingen ze spontaan over tot het bereiden van een kerstdiner voor de agenten die nu de 'Actie Atheneumbuurt' verzorgen. "Als je je dus afvraagt waar blauw de komende honderd dagen uithangt, zijn het Koningsplein en St.-Jansplein 'the place to be'. Twee wijken met enorme overlast. Het is tijd om een signaal te geven aan de bevolking, maar ook aan de criminaliteit."

Anderzijds is er een groot deel van de bevolking dat daar heel anders over denkt. "Ze schelden maar op je dat jij als politieman nergens op lijkt en dan moet je

beleefd blijven. Doe dat maar eens. Het is niet gemakkelijk je job goed te doen en goed te blijven doen." Vooral niet omdat de klant heel goed weet dat hij koning is. "Als politieman moet je tegemoet komen aan de wensen van de mensen. Je kan nooit zeggen: 'Zeg zaag niet en bel een ander.' We moeten de mensen tevreden stellen. En dat is frustrerend, omdat de klachten over de werking van de politie maar binnen blijven stromen. En in de meeste gevallen ligt het probleem zelfs bij de burger zelf. Mensen doen graag moeilijk. Mensen vergeten heel graag dat wij mensen zijn, net zoals zij."

"Bovendien vallen ze ons lastig met de kleinste pietluttigheden eerst. Een auto die verkeerd geparkeerd staat voor hun deur is voor hen de belangrijkste zaak van de wereld. Terwijl dat op zich niet zo belangrijk is, erger zijn

ZONE "SCHAT"

met foto's van auto's,..." Je kan het zo gek niet bedenken of er zijn wel mensen die er zich mee bezighouden. "Maar als je die wekelijks over de vloer krijgt, werkt dat na verloop van tijd ook wel op je zenuwen. Bovendien brengt het extra werk met zich mee, want we kijken er altijd wel naar, je kan nooit weten."

En wat dacht u van deze: een vaste klant die denkt dat buitenaardse wezens haar zullen ontvoeren.

"Mevrouw kan dus maar op bepaalde plaatsen in de wachtkamer zitten want anders kunnen de wezens ontdekken waar ze zich bevindt. Een interventieteam uitscharen is dan niet echt een sinecure..." Bovendien blijkt dat traditionele pedagogische straffen ook nog steeds efficiënt zijn: zo worden snotneuzen die hun middenvinger niet kunnen bedwingen netjes in de hoek gezet, om

En wat dacht u van deze: een vaste klant die denkt dat buitenaardse wezens haar zullen ontvoeren.

wat af te koelen. "Je moet flexibel kunnen reageren. Wat moet ik anders doen? De jeugdrecht op zijn dak sturen? Voor zo'n prul? Maar ik moet ook laten merken dat zoiets absoluut niet kan. Hij heeft hier lang genoeg gestaan. En wij hebben eens leuk gelachen. Maar hij heeft zijn les wel geleerd. Dat is het belangrijkste."

SOS

Die gezellige babbel met blauw is misschien toch redelijk ernstig geworden denkt u? Niets van, we hebben aardig gelachen, zelfs toen de stevigere thema's op tafel gesmeten werden. En we weten nu dat ook politiemensen wel eens fout parkeren, en dat zij in hun studententijd

net zo waren als wij nu. Af en toe een pintje te veel, zonder te rijden natuurlijk, fuiven organiseren en veel plezier maken. En bovendien... mannen én vrouwen kicken inderdaad op uniformen. Mocht je je nog geroepen voelen om toch de blauwe weg op te gaan (een lief nodig, zin in actie,...), er zijn altijd plaatsen vrij...

Een klein belangrijk psje: voor dringende oproepen: 101. Voor katten in bomen of dakgoten, fout geparkeerde auto's, zatte vrienden,... 0800/12312

*Laure Beels en Ann Fransen
foto's: Nico Declercq, Hoofdinspecteur
(met dank aan Kelly Dorekens)
illustratie: Wim Le Page*

Vertellingen van 't Stad

De glorie van Antwerpen, een bloemlezing uit haar meest heroïsche en tot de verbeelding sprekende verhalen en vertellingen. Reeds in de vorige uitgave van uw gedegen studentenblad begon voormalig stadsarchivaris Floris Prims aan zijn beschrijving der ontstaansgeschiedenis van onze teerbemide Stad. Waar uw lectuur plotsklaps afgebroken werd, kan u haar heden weder opnemen. De legende van Silvius Brabo, die het gewonnen heeft op Druon Antigon, zo bleek reeds, is een huis met drie verdiepingen. Het oudste verdiep werd gevormd door de Zwaanriddersage, die den wonderen oorsprong wilde doen kennen van Godfried van Bouillon.

Het tweede verdiep komt er op met Hennen van Merchtenen of van Merchtem. (Na 1404.) Hennen heeft een gedicht geschreven: *Van de Negen Besten*, d.i. van de negen grootste helden, die waren: Hector, Alexander, Cesar, Josuë, David, Judas Machabeus, Arthur, Karel de Groote en *Godfried van Bouillon*. Maar hij schrijft ook een *Cornicke* (kroniek) *van Brabant*, en in deze heeft hij den oorsprong van de hertogen van Brabant zelf uit te leggen. Ziehier in 't kort zijn verhaal:

Merrowinc (Merwig), een afstammeling van Priam van Troja, heeft een zoon, Karel, die vorst is tusschen Rijn en Schelde, te Nijmegen. Zijn zoon huwt in Griekenland de prinses Swane, waarmede hij naar onze streken vlucht. Bij Leuven wordt een kind geboren, Julius Cesar (Cesarsberg). De broeder van Swane, Octaviaan, zoekt zijn zuster Swane op, en kampeert te Kamerrijk. Een ridder uit zijn

gevolg, Braboen, komt bij de Schelde in het zwanendal (Val aux cygnes = Valenciennes). Een zwaan achtervolgend, komt hij tot Nijmegen, waar hij zijn zuster vindt (Brabo is aldus de repliek van den Zwaanridder en zijn naam Silvius zou daarmede in betrekking staan). Terugkeerend naar Kamerrijk ontmoet hij op den oever der rivier den reus Druwoen, die hem tol eischt. Hij verslaat hem, slaat hem het hoofd af, en reist verder tot bij Octaviaan. Samen komen ze naar Nijmegen, waar Breboen Swane huwt, en nu zal voortaan het land tussen Rijn en Schelde naar Breboen Brabant heeten. De reus Druwoen -vrucht van de sage der vierstroomreuzen- is hier ingeschakeld

En nu, juist rond dezen tijd, ontdekt men te Antwerpen reusachtige gebeenten. Ze zijn blijkbaar afkomstig van een gestranden en verzanden walvisch, maar men herkent ze voor de ribben en schouderbladen van den reus Antigon,

om Brabo Brabant te doen verdienen. Anderzijds is nu de Brabantsche dynastie verbonden met de Zwaan, met Julius Cesar en met de helden van Troja, met de "besten".

Van Antwerpen is er nog altijd geen spraak.

Maar dit verdiep komt er nu bij rond 1471.

Willem van Berchem, kanunnik te Nijmegen, -altijd Nijmegen- heeft rond 1471 een koninkrijk geschreven waarin de oorsprong van Antwerpen, Hantworpia, verhaald wordt. Silvius (d.i. Brabo) kapt den reus Antigoon (eerste vermelding van dezen naam voor Druoen) *de hand af en werpt ze in het water*, waarom het hier voortaan *Hantwerpen* heet.

Dit wordt nu nog verder verwerkt door Jean Lemaire de Belges, den dichter van *Valenciennes*, geboren in 1473, die bibliothekaris werd van Margareta van Oostenrijk. In zijn *Illustrations des Gaules*, deed hij de Franken afstammen van Francus, zoon van Hector. En in 1512 herwerkt hij *La vraye histoire du cygne de Clèves*. Er was immers ook een Kleefsche zwaanvariante. Lemaire verwerkt

die met de rest.

En nu, juist rond dezen tijd, ontdekt men te Antwerpen reusachtige gebeenten. Ze zijn blijkbaar afkomstig van een gestranden en verzanden walvisch, maar men herkent ze voor de ribben en schouderbladen van den reus Antigoon,

en men hangt ze triomfantelijk op in het stadhuis. Een "rib" van deze vondst is nog altijd bewaard. Dürer heeft al die gebeenten gezien. Voeg daar nu nog de handen in het wapen van Antwerpen bij en den van zelf sprekenden naam van Antwerpen. Dat de hand in het aloude pennoen, op het oudste stadszegel (XIIIde eeuw) een teeken van vrijheid was, had men blijkbaar sinds lang vergeten. En dat Antwerpen "Aanwerpen" beteekende, zoals we hebben verduidelijkt, was evenmin bewaard gebleven. De legende is almachtig geworden; de vondst der beenderen heeft haar fortuin gemaakt, en nog in 1940 is het eerste wat een gids van Antwerpen weten moet, de geschiedenis van Brabo en van reus Antigoon, den anti- of tegenstrever. Voortaan rijdt de reus mede in de ommegangen *als reus Antigoon*, waar hij te voren in de kerkelijke processieën *een Goliath* was, die door David was verslagen, -een laïciserering die intussen haar eigen geschiedenis heeft. Zoo steekt er ontzaglijk veel in het Brabo-beeld. Voor de Duitschers kunt ge Brabo met Lohengrin verbinden, voor de Franschen met Valenciennes en Boulogne, voor de klassiekers van alle landen met Hector, Priam en Julius Cesar. Onze Antwerpse scholen hebben intusschen goed werk te doen, door aan de jeugd onzer stad deze zoo sprekende legende te verklaren.

Uit: Floris Prims. Litteekens van Antwerpen. Antwerpen: De Sikkels, 1954. Illustratie: Frans De Groot.

Geselecteerd door Mati & Waldo

De index had gelijk

Vierhonderd jaar lang, tot aan haar stille dood in 1966 werd er door de katholieke kerk in ons land een uiterst wetenschappelijke literatuurlijst uitgegeven met daarin de gecontroleerde bibliografische gegevens van de kleinste apothekersassistent in Steenokkerzeel die een pamflet schreef over postzegels tot en met Timmermans en Gezelle. Toch is het vooral de bijhorende morele kwalificatie die aan ieder werk werd gegeven, die een onuitwisbare indruk hebben nagelaten. De Index is inmiddels verdwenen, maar blijft tot de verbeelding spreken. Verboden boeken dragen tenslotte toch nog steeds die lichte (maar uiterst smakelijke) aura van geheime kennis met zich mee. Het valt dan ook te vrezen dat de Index, zelfs toen hij nog bestond, niet altijd het beoogde doel bereikte.

De komst van Joachim Stiller (1959) van Hubert Lampo is alvast één grote mijlpaal in de Vlaamse literatuur die met verve de laagste quotering op de Index haalde. Deze magisch realistische roman met onvervalste messiaanse en apocalyptische thema's werd waarschijnlijk verboden omwille van de losse omgang met het belangrijkste bijbelse thema en natuurlijk enkele moreel totaal verwerpelijke personages, zoals: "...een juffrouw van onbestemde levenswandel die ... veel herenbezoek ontvangt, doch hierdoor niemand enig ongerief berokkent."

Het verhaal is eenvoudig: een wat conservatieve en onverstoorbare journalist krijgt een de boodschap van een zekere Joachim Stiller. De boodschap blijkt veertig jaar geleden geschreven te zijn, nog voor onze journalist werd geboren. Stiller komt steeds meer in het

leven van het hoofdpersonage binnen en dit, zijn inwendige komst, is reeds lang voltrokken wanneer de twee uiteindelijk oog in oog met elkaar staan.

Lampo is in zijn boek niet modern. Hij pleit voor het gevoel, schrijft dat hij zich thuis voelt in de wereld van Kafka, maakt een nieuw evangelie met een zwijgende Jezus (een Joachim Stiller) en toont de onvolkomenheid van ieder rationaliseren om uit te komen bij de existentiële basisgevoelen van angst en verwondering.

In zijn boek maakt hij een einde aan de moderne strijd tussen geloof en ongeloof, die in hun rationaliteit tot onredelijke proporties werden opgeblazen. Aarzelend breekt de postmoderniteit aan, met

aandacht voor het gevoel, het individuele, het mooie, het kleine. Geloven wordt terug leefbaar, want God kan weer mens worden en mensen moeten niet meer God zijn. Daarom leest het boek, zeker toen het pas verscheen, als een verademing en het nodigt mensen uit om zin te zoeken in

**Verboden boeken dragen
steeds die lichte (maar uiterst
smakelijke) aura van geheime
kennis met zich mee.**

hun bestaan. Dat deze zingeving in het boek van buitenaf komt en in het begin als het ware los lijkt te staan van de personages zelf, sluit aan bij de religieuze ervaring dat de mens niet alles zelf in de hand heeft. Je moet moed hebben om dat te schrijven.

De Index was het ultieme wapen in een strijd die gestreden is (hoewel sommigen dit nog niet door hebben). Het was een poging om het geloof te redden door de verworvenheden van de verlichting in te

schakelen. Vanuit dit gesloten denken van de Index werd *De Komst van Joachim Stiller* dan ook terecht verboden. Maar geloof en rede zijn voor mensen van vandaag geen tegenstellingen meer, ze vloeien in elkaar over en worden vaak overstegen. Daarom kon Lampo de Index overleven.

Overigens geven talrijke sublieme beschrijvingen van een Retro-Antwerpen nog meer kleur aan een in al zijn eenvoud geniaal boek. Onder meer de Stadswaag komt uitgebreid aan bod, waar de cafés toen nog Pimpernel, Vliegende Hollander, Monnikenkelder, Nemrod, Tachelijn of Venushof heetten. Al stellen de daar rondhangende jongelui zich voor, volgens Lampo, dat zij de fauna van Saint Germain des Prés naar de kroon steken. De weemoed wordt tastbaar bij het lezen van dit boek in een klein cafeetje op het Conciencplein, de Paardemarkt of tussen de studenten van de Stadswaag. Vijftig jaar TV is er niets bij.

Gert Van Langendonck

De auteur is verbonden aan de Pastorale dienst van de UA

Zaterdag 31 januari 2004 in Antwerpen. Soms is een datum belangrijk. Die zaterdag was een bijzonder verkwikkende dag. Het stormde maar het was niet koud. Ieder die een beetje haar had, voelde dat wapperen en waande zich een Schotse vrijheidsstrijder, enkelen vergrepen zich zelfs aan een teer stadsboompje.

De stad strekte zich in een nieuwe vorm. Plekken die normaal ver van elkaar liggen bleken plots maar twee minuten verwijderd omdat je kon meerijden op een atmosferische jetstream. Nabije straten die dat geluk niet hadden werden van elkaar afgesneden. Geen doorkomen aan! Op het einde van de dag hadden de dialecten zich zo van elkaar vervreemd dat communicatie onmogelijk bleek. De metropool opgedeeld in plakjes evenwijdig met de windrichting, een kweekbodem voor separatisme. Volgens bepaalde bronnen hadden de uitgerukte bomen dan ook niets te maken met geïmproviseerde Highland Games, maar alles met groepjes neonazi's die de terugkeer naar hun wortels en de vermorzeling van hun buurschedels begeerden. De noodtoestand werd afgekondigd. Germanisten zonder Grenzen kwamen ter plaatse en probeerden met behulp van universele Antwerpse oerklanken een brug te slaan tussen de gemeenschappen.

En dan gebeurde het. Uit chaos ontstaat structuur, uit nood dapperheid. En toch, een kreet die zo massaal weerklinkt, dat hebben we niet vaak meegemaakt. De

islamisering van de Arabische wereld duurde veel langer, de Beeldenstorm was minder goed gecoördineerd, de Oktoberrevolutie ontstond niet spontaan. Maar die dag in Antwerpen, dat was wereldtheater, een subtiele uiting van naastenliefde. De stadsbewoners gooiden hun paraplu weg. Op zoek naar elkaar besloten ze hun scherm op te geven, ze ontblootten zich voor de ander en versmolten. Niet achteloos, zoals je je van een snoepwikkel ontdoet, maar met beslistheid of geweld, al naargelang ieders karakter. De driftige Sinjoren braken de symbolen van anonimiteit over hun knie en martelden de baleinen, hun gedistingeerde kennissen lieten de priem elegant in de publieke vuilnisbak glijden, die daar trouwens uitstekend voor toegerust was.

Een volle vuilnisbak, dat is een aanslag op het leefmilieu, maar zo'n overkoepelde bak met zes paraplu's die als vriendelijke periscopen de wereld overzien, dat is een ode aan de goede smaak en de gulden snede. In een oogopslag zag je soms twintig tot dertig exemplaren. "Overdrijf maar flink wat," maande de hoofdredacteur me aan, maar ik overdrijf nooit want dat is verlakkerij. Zo wás het echt! Ik stapte een kroeg binnen, de mannen aan de bar keken op en glimlachten. De tabakslucht vormde evangelische kringen rond hun hoofden. Een meisje met bruin, spichtig haar kwam naast me zitten. "Ik heet Amber." "Dat zegt nog niets," kaatste ik terug, "iedereen heet nu Amber, in 2003 was het de meest voorkomende nieuwe meisjesnaam." Dat

is de tragiek van goede ideeën. Soms worden ze nagevolgd. Vertel me liever of je in homeopathie gelooft."

"Ach nee, wetenschappelijk kan je het niet uitsluiten, die ijverige scherpslijpers van Skepp beweren van wel maar het lijkt me dat de wetenschap in hun argumenten oneindig verdund is. Dat neemt niet weg dat het erg onwaarschijnlijk is dat zo'n effect optreedt, we zouden het allang geweten hebben als water verschillende gedaanten kon aannemen." "Onwaarschijnlijk, zeg je? Als je nu eens duizend genetisch geselecteerde toekomstige geleerden vanaf hun geboorte zou isoleren op een varkenskwekerij in het Waasland en je laat hen dan een congres houden over de vraag of een berglandschap wetenschappelijk mogelijk is, dan zullen ze waarschijnlijk net hetzelfde beweren. Ze zullen zeggen: in principe wel mogelijk maar uiterst onwaarschijnlijk, niet plausibel. Indien de berg zich ooit echt zou manifesteren, dan zou de hoogte beperkt blijven tot een paar centimeter."

Amber legde haar vinger op mijn lippen. "Wat je zegt is mooi, maar lichter dan lucht." De mannen aan de bar hieven hun glazen en zetten een psalm in met een Gregoriaans timbre: 'Lichter dan Lucht, een goddeloze Klucht...' In de hoeken van de stad veegden de afgedankte schermen zichzelf samen en vormden een fijn web van ijzer dat weemoedig zong in de wind. Het was net Panamarenko en het was gratis.

Wojciech De Roeck

Uit de Collega's

"Politici spreken koetervlaams" kopte Schamper. Naast het gekende wetstratees jargon dat zij helemaal niet beheersen, is zelfs de beheersing van onze eigen moedertaal hen grotendeels vreemd. Volgens Professor Taeldeman -'éminence grise' van de RUG- zijn zij het bewijs dat het AN een mystieke variëteit op het Nederlands aan het worden is. De gemiddelde dwarsredacteur wijkt dus niet noodzakelijk af van de norm.

Nog uit de Arteveldestad: Gentse kuisvrouwen aan de klagmuur. De beruchte Blandijn zou een 'varkensstal' zijn, waar men zowat alle onwelriekende kleinigheden kan terugvinden die het marginalere studentenleven op smaak brengen. Van weggeworpen afgedragen onderbroeken tot even onfortuinlijke condooms. Bij ons is dat niet anders. De Antwerpse studentjes zijn even ongemanierd, maar onze kuisvrouwen houden er een Tatcheriaanse aanpak op na. We vermoeden dat al die rommel gewoon 's nachts verwerkt wordt in de 'kunst' die onze campussen siert. "Law and order must be upheld."

(tov)

dedonderdagen

#3 DONDERDAG 4 MAART 2004

de Singel Internationaal Kunstcentrum

de Singel Internationaal Kunstcentrum

de Singel Internationaal Kunstcentrum

de Singel Internationaal Kunstcentrum

Tutorials pt. III: Over deuren en vensters: initiatie in subversieve ruimtes

Island Universes

Tutorials pt. III: Over deuren en vensters: initiatie in subversieve ruimtes

de Singel

Internationaal Kunstcentrum

dedonderdagen, een artistiek parcours op het snijvlak van muziek, theater, dans en beeldende kunst

#3 4 MAART 2004

Stevie Wishart (GB) & Q-02 (INT) & Ludo Engels (B) *Island Universes* · Heine R. Avdal (N) & Christoph De Boeck (B) *Terminal* · Kris Verdonck (B) & Aernoud Jacobs (B) *Tutorials pt. III* · Champ d'Action (B) & Karlheinz Essl (AU) & Orm Finnendahl (D) & Stefan Prins (B) *Looking for the borders* · Patricia Portela (P) *WasteBand* · Curating the Library Willem Oorebeek (NL) en Bart Verschaffel (B) · Alexis Destoop (B) & Alexander Baervoets (B) *Ecce* · Kris Verdonck (B) *Rain* · Quatre (B) jazzconcert

#4 22 APRIL 2004

Kris Verdonck (B) & Aernoud Jacobs (B) *Tutorials pt. IV* · Der Rote Bereich (D) *Berlijnse grootstadsjazz* · Eavesdropper (B) & Waterman (USA) · Champ d'Action (B) *Looking for the Borders* · Thomas Plischke (D) & Frankfurter Küche (o.v.) · en meer...

telkens vanaf 20 uur · hele gebouw deSingel · kaarten € 10 [-19 jaar € 8] · uw ticket is geldig voor alle voorstellingen van 1 avond deSingel Internationaal Kunstcentrum · Desguinlei 25 · B-2018 Antwerpen · T+32 (0)3 248 28 28 dedonderdagen.be

Wil je meer weten over dedonderdagen? Vraag het krantje aan.

VOORNAAM

NAAM

STRAAT/NR

POSTCODE/GEMEENTE

TELEFOON

E-MAIL

GEBORTEJAAR

Deze bon onder gesloten omslag versturen naar deSingel, Desguinlei 25, 2018 Antwerpen of faxen naar 03 248 28 00. Je kan het krantje ook aanvragen via www.desingel.be.

DWARS

op vertoon van je studentenkaart is het 2de ticket gratis !!

Rucafobie

Column

Ik had me kandidaat gesteld om de rector te verkiezen. Vijftig studenten -ongehoord weinig overigens- die mochten stemmen, daar moest ik bij zijn. Ik, geëngageerd rechtenstudent, hoofdredacteur van dwars en een overweldigende sympathie voor studentenclubs en universiteiten hebbend. Ik stelde me dus kandidaat en mocht nog stemmen ook. Niet zozeer omdat men in mij de meest geschikte studentenstem terugvond, of de meest representatieve, maar gewoon omdat er te weinig interesse bleek te zijn. Mij niet gelaten, voor mij ok en ik richting stembus.

Niet zonder officiële stembrief echter. Die vond medio december haar route van de postzak naar mijn bus en nodigde me uit te gaan stemmen op de Middelheimcampus. Nu weet ik maar al te goed dat we aan een nieuwe, eengemaakte universiteit onze dagen slijten, maar dit ging me wat ver. Naar het RUCA-op-rust? Ik, tot over mijn oren verliefd op de groene Wilrijkse campus, desnoods bereid in de geklasseerde binnentuin van het gebouw aan de Prinsstraat mijn bolleke te nuttigen, naar het ex-RUCA? Ok, die campus ligt het dichtst bij mijn woonplaats (Berchem) en ok, ik moest die dag toch studeren dus minder verplaatsing is minder tijdverlies (geen rijbewijs), maar de Middelheimcampus? Zelfs een toegewijd student die de vooruitgang en

toekomst zijner geliefde universiteit met open armen toelacht heeft zijn grenzen en principes. En die liggen bij mij in een nette cirkel rond de campussen aan het Middelheimziekenhuis. Niet dat ik het grote koloniale gebouw zo verafschuw of dat ik kippenvel krijg van de nieuwe G-blok met bijbehorende campuskunst. Zelfs

de onontkoombare nabijheid van het pastoraal centrum dat mijn nogal katholifoot hart af en toe een slag doet overslaan of de schreeuwerige reclameborden die uitnodigen er wiskunde (!) te studeren, halen het niet van mijn UA-liefde. Maar er is iets aan die campussen wat het oeverloos en nodeloos draaien en keren onder de drie eiken, of het genadeloos bekeurd worden in de binnenstad tot plezierige taferelen maakt.

En wat dat iets is, is nauwelijks onder woorden te brengen. Ja, eenvoudig te benoemen, dat wel: valven. Een universiteit zweert zoals dat hoort bij enkele oude tradities, zo ook de onze. In Engeland gaan ze daar nogal ver in: in het Latijn opgestelde en nog steeds van kracht zijnde reglementen en een bootrace tegen de eeuwige vijand uit Cambridge bijvoorbeeld. Bij ons blijft het doorgaans bij de door onwetenden zwaar en ten

Een klas in een lagere school met een tijdlijn uit crêpepapier tegen de muur, ja. Een universiteit die wetenschappers opleidt in een kleutertuin, sorry, maar nee.

onrechte bekritiseerde studentendopen, een gezellig zangfeest met wat bier op zijn tijd, en -iets academischer- een plechtige openingsrede aan de start van het academiejaar met Breugheliaanse receptie achteraf.

En dus ook de berichten ad valvas. Prikborden waarop professoren laten weten dat ze die of een ander dag geen zin hebben om daar of ginder les te geven, waar slechts door een enkeling gelezen verslagen van faculteitsraden hopeloos op de versnipperaar wachten

en slechts zelden een ongebruikte punaise of een niet-gedateerd bericht te vinden is. Valven zijn een fantastisch stukje traditie dat intussen jammer genoeg door informatiesnelweg

en Blackboard in een vergeethoek dreigt te verzeilen. Voorlopig blijft het gelukkig bij dat 'dreigt', en blijven deze pareltjes van primitieve communicatie de obligaat lichtgrijze (dat is rustgevend) muren van onze universiteitsgebouwen sieren.

Zo ook aan de Groenenborgerlaan. Met dat verschil dat de valven op die te mijden campus van de universiteit een speeltuin maken. Ik ben verdraagzaam, dat vertelde ik al, maar een universiteit is geen kleuterklas. Boven het fris gewassen wiskundebord sieren de eerste pakweg vijfendertig cijfers van het getal pi in een fraaie parabool de verder kale nieuwbouwmuur. Niet eens een halve meter verder vergapen gewiekste informaticastudenten zich aan de treffende

samenvatting van hun studie in een reeks ééntjes en nulletjes. Wie natuurkunde studeert wordt er steevast aan herinnerd dat Nobelprijswinnaar (1921) Einstein de relativiteitstheorie kernachtig in drie letters en een tweede macht wist te vatten. Het meest schrijnend is misschien nog de correctie op die formule, door een aantal ijverige studenten netjes onder de historische formule boven het informatiebord gekleefd. Nu heb ik niets tegen wetenschappers en nog minder tegen zij die er één willen worden, maar dit gaat mijn petje te boven. Een klas in een lagere school met een tijdlijn uit crêpepapier tegen de muur, ja. Een universiteit die wetenschappers opleidt in een kleutertuin, sorry, maar nee.

Wanneer ik moet gaan stemmen voor gemeenteraadsleden of parlementariërs, moet ik ook in een basisschooltje met mijn stembrief aanschuiven, omcirkeld door posters van werkwoorden die met être vervoegd worden, en een net takenbord dat duidelijk aangeeft wie deze week de planten water geeft en de klashamster naar huis mag nemen. In de natuurlijke biotoop van een elfjarige zijn die zaken echter niet zo vreemd. Dat ik me bij de verkiezing van een rector van een universiteit laat omsingelen door iconen van een onuitstaanbare debiliteit, is dat wel. Mijn stem is dan ook in een gepensioneerde UIA-bus gevallen. In zo'n saaie houten doos met een gleuf in het deksel en een afgebroken handvat. En tegen de muur hing een lelijk schilderij van een weinig-getalenteerd Antwerps schilder een klein beetje verloren.

(md)

De UA en haar studentenclubs

Wie betaalt het gelag?

Vele studenten van de UA zijn lid van één of meerdere studentenclubs. Deze studentenclubs vormen een belangrijke factor in het socio-culturele element dat de UA haar studenten wil bijbrengen. Met deze bijdrage willen wij wat meer inzicht verschaffen in de verhoudingen tussen de UA en haar studentenclubs.

Binnen de eengemaakte UA bestaan verschillende departementen. Het voor de studentenclubs belangrijkste departement is dat van de Studentgerichte Diensten met aan het hoofd Bruno De Loght. Dit departement houdt zich bezig met zowat alle sociale aspecten die de studenten aanbelangen. Zo zijn er de studentenhuisvesting, de studentenrestaurants, en dus ook de studentenclubs.

Autonomie

De UA heeft ervoor gekozen de studentenclubs in een zo groot mogelijke autonomie te laten werken. Daartoe wordt een kader aangeboden waarbinnen de studentenclubs zelf hun regels en financiering kunnen bepalen. Onder meer omdat dit, met de veelheid aan studentenclubs die de UA rijk is, niet zo eenvoudig is, werd VUAS opgericht. Eén van de belangrijkste taken die VUAS toebedeeld heeft gekregen, is inderdaad zorgen voor een eenvormige regeling van de erkenning en financiering van de studentenclubs. VUAS doet dit uiteraard niet autonoom, maar in nauw overleg met het Departement Studentgerichte Diensten en met alle studentenclubs.

Eén en ander ziet er, zonder al te veel in details te willen treden, als volgt uit. Waar er vroeger, verspreid over de drie Antwerpse universiteiten, verschillende regelingen waren betreffende de erkenning en financiering van de studentenclubs, zijn deze nu voor de gehele UA eenvormig gemaakt.

Kringraad

Vooreerst bestaan er twee zogenaamde kringraden. Eén waarin de op de Stadscampus actieve en erkende clubs vertegenwoordigd zijn en één waarin de op de twee buitencampussen actieve en erkende clubs zetelen. Deze kringraden worden geleid door de koepelverenigingen (Unifac voor de Stadscampus, ASK-Stuwer voor de Middelheim Campus en Stuwer-ASK voor de Campus Drie Eiken). In de kringraden worden allerlei praktische zaken aangekaart die alle studentenclubs aanbelangen en wordt een ideaal platform gecreëerd voor vruchtbaar overleg tussen de clubs onderling. De kringraden staan ook in voor de erkenning en goedkeuring van de financiering van de erkende studentenclubs.

Nu, vooraleer iedereen zijn eigen clubje opricht om plaats te nemen in zo'n kringraad en aldus denkt recht te hebben op financiering door de UA, zo eenvoudig is het niet. Eerst en vooral moet een club toegelaten worden tot de betreffende kringraad en dit door de kringraad zelf. Hiertoe dient een club gedurende een bepaalde periode duidelijk gemaakt te hebben dat het haar menens is en dat ze ook werkelijk actief is ten voordele van de studenten. Eens toegelaten tot de kringraad kan de club na een tijdje aanspraak maken op een deel van het voorziene financieringsbudget.

Geld?

Dat budget wordt door de UA toevertrouwd aan VUAS, dat op haar beurt een regeling opstelt om het ter beschikking gestelde geld zo rechtvaardig mogelijk te verdelen over de erkende clubs. Zo wordt er een onderscheid gemaakt tussen faculteitsclubs (Wikings, Sofia, Aesculapia,...), regionale clubs (Andoverpia, Klauwaerts,...) en andere verenigingen (ESN, Abundantia, Campinaria,...). Waar de regionale en andere clubs elk recht hebben op eenzelfde vast bedrag, kunnen de

faculteitsclubs aanspraak maken op een vast bedrag vermeerderd met een bedrag per student binnen haar faculteit. Ook de drie koepelverenigingen worden op deze laatste manier gesubsidieerd. Tot slot wordt een bedrag voorzien voor de eigen werking van VUAS. Het Departement Studentgerichte Diensten volgt al deze regelingen op en legt ze vast in overleg met de clubs binnen de kringraden.

Nu moet je uiteraard niet denken dat de UA astronomische bedragen voorziet om de TD's, cantussen,... van haar studentenclubs te financieren. Ten eerste gaat het weliswaar om een aanzienlijk totaalbedrag, maar eens verdeeld over alle clubs blijkt het bedrag dat elke club krijgt best wel beperkt. Ten tweede moeten de clubs verantwoording afleggen voor hetgeen ze doen met het hen ter beschikking gestelde bedrag. Zo mag het bijvoorbeeld niet gebruikt worden voor de betaling van de vaten voor een cantus of de lichtinstallatie voor een galabal, wel bijvoorbeeld voor drukwerk (de studentenbladen). Bovendien moet elke club facturen binnenleveren ter verantwoording van de bestede bedragen.

Zoals je kan zien, is de UA een studentenclubvriendelijke universiteit. Zo hoort het ook. De clubs en hun leden vormen in al hun verscheidenheid immers mee het kloppend hart van deze jonge universiteit.

*Kris Cox,
Secretaris VUAS 2003-2004*

*Namens het VUAS-praesidium:
Carla Clé, Michael Verdonck,
Jurgen Schelfaut, Giovanni Gijssels,
Maaike van Overloop en Kris Cox.*

Elke ochtend voor dag en dauw, terwijl de weinig of niets vermoedende student nog vredig in zijn of haar bedje ligt, staat een leger smeug opgesmukte schoonmaaksters paraat om de smurrie op de UA te lijf te gaan. Met een arsenaal stofzuigers, emmers, zwabbers en dusters trekken ze ten strijde tegen de vetzakkerij die onze universiteit belegert. Als de studenten toestromen is het stof in de aula's meedogenloos van de kaart geveegd en de inhoud van de vuilbakken tot het laatste blikje gedeporteerd.

In 't Stad doen ze het met z'n vijfenveertigen, op de landelijke Campussen moeten ze 't met minder stellen. Zowel internen als externen, van vrouwelijk zowel als mannelijk geslacht duiken vol overgave in het schuimende sop. Het 'sterke' geslacht is wel sterk in de minderheid, maar dat vinden ze vast niet erg. En al zijn de studenten vaak bron van ergernis en irritatie, hun helpende hand wordt gretig aanvaard en beloond met een fraaie 6,40 euro per uur.

“Maar zwijnen zijn het!” De studenten dan. Dat een feestje wat extra werk met zich meebrengt is niet onoverkomelijk, te meer omdat studentenclubs nadien meestal zelf de handen uit de mouwen steken. De mentaliteit van individuele viezerds is de belangrijkste reden om studenten als boerderijdieren te beschouwen.

Het leven van de schoonmaakster (m/v) is echter niet enkel oorlog. Een staakt-het-vuren laat zo nu en dan wat tijd over voor een danspasje... het arme skelet in de dissectiezaal kan ervan meespreken...

Met dank aan het schoonmaakpersoneel van de UA.

*Mieke Hoing en Valérie Wechuysen
foto's: Mieke Hoing*

Misschien moet het UA-bestuur dan maar overwegen om een cursus zoals 'algemene inleiding tot de sorteer- en vuilbakkunde' in de nieuwe BaMa-opleidingen te integreren. Het gaat hier namelijk om basisvaardigheden die nodig zijn om in de hedendaagse maatschappij verder te kunnen. De UA zou op dit gebied een voortrekkersrol kunnen spelen.

Twee jaar geleden voerde het schoonmaakpersoneel op de toenmalige UFSIA zelfs actie tegen dit gebrek aan respect. Toch vinden nog altijd te veel studenten hun weg naar de vuilnisbak niet, wat gezien de vuilbakkenpopulatie in de doorsnee UA-gang een uitzonderlijke prestatie is.

Waarde lezer,

Het interview met Rob Verreyken in *dwars*15 bracht de redactie van *dwars* in een toestand van verdeeldheid. Enerzijds werpen bepaalde elementen een schaduw over het artikel. Anderzijds vult het interview een leemte waar de Vlaamse pers niet of nauwelijks aandacht aan besteedt. Zo voeren de meeste media een uitzonderingsbeleid t.o.v. het Vlaams Blok. We hebben er bewust voor gekozen dit niet te doen en elke politieke formatie op dezelfde wijze te benaderen.

De schaduwzijde van het interview heeft ons inziens niets te maken met het omstreden verleden van Verreyken (negationist of niet?, aandeel in vechtpartijen?, ...) of het Blok in het algemeen, kritiek die overigens wel geuit werd in kringen van zogenaamd linkse studenten. Het is onze overtuiging dat ideeën met ideeën bestreden dienen: wie zich inlaat met louter persoonsgebonden kritiek stelt zich niet boven diegene met wie hij van mening verschilt, integendeel.

De oorsprong van het onbehaaglijke gevoel dat de redactie bekroop na publicatie van het interview ligt elders, op het kruispunt van objectieve en geïnformeerde verslaggeving. Wat heet immers objectief: de geïnterviewde ongeremd stellingen laten poneren,

zonder aandacht voor coherentie of correctheid? Dat Verreyken ongelijk heeft wanneer hij stelt dat het Blok een traditioneel-conservatieve rechtse volkspartij is, behoeft voor de meeste lezers allicht geen betoog. Subtieler wordt het echter wanneer hij een aantal argumentaties opbouwt gebaseerd op foutief cijfermateriaal. Zo redeneert Verreyken bijvoorbeeld dat de kosten van de taalcursussen die in het inburgeringsdecreet van de Vlaamse regering voorzien zijn in de 'miljarden' lopen, op basis waarvan hij besluit dat die cursussen maar beter meteen afgeschaft worden. Klein detail: het volledige budget voor de uitvoering van het inburgeringsdecreet (waarvan de taalcursussen slechts een onderdeel uitmaken) bedraagt iets minder dan tien miljoen euro.

Door niet op dergelijke onwaarheden in te spelen, heeft de redactie de geïnterviewde een al te vrijblijvend forum geboden. We hadden ons vel ongetwijfeld duurder kunnen verkopen. We blijven er echter van overtuigd dat *dwars* als onafhankelijk studentenblad de hand in het vuur moet durven steken en de lezer de kans laten het Blok in alle vrijheid kritisch te benaderen. Dat is de instelling die u ook in de toekomst van *dwars* mag verwachten.

De redactie

Rectorverkiezing

Van Loon wint nipt

Vrijdag 16 januari 2004 vonden op de drie campussen van onze universiteit deelverkiezingen plaats met als doel het aanduiden van een nieuwe rector voor onze bijna evenzo nieuwe Alma Mater. Verkozen werd de vierenvijftigjarige voormalige rector-voorzitter en huidige FWO-voorman prof. dr. Francis Van Loon en dit na een spannende, maar vriendschappelijke verkiezingslag waarbij uiteindelijk twee stemronden nodig waren.

De gewone student of studente op de campus heeft er misschien niet veel van gemerkt, maar de voorbije twee maanden stonden in het teken van de rectorverkiezingen - met zelfs een heus publiek verkiezingsdebat toe. Afgevaardigden van zowel studenten, assistenten, professoren als technisch en administratief personeel mochten hun stem uitbrengen over wie zij als meest geschikte rector inschatten.

De keuze was tussen prof. dr. Karel Soudan (ondervoorzitter Commissie Internationale Relaties van de faculteit TEW), prof. dr. Dirk Van Dyck (departementsvoorzitter Natuurkunde - fac. WET), prof. dr. Francis Van Loon (fac. PSW) en prof. dr. Alain Verschoren (voormalig RUCA-rector en voorzitter van de Onderwijsraad - fac. WET).

Een eerste stembusgang vond plaats op vrijdag 9 januari en had tot gevolg dat

twee kandidaten (Dirk Van Dyck en Karel Soudan, nvdr) afvielen voor de volgende ronde. Deze was noodzakelijk omdat geen van de kandidaten meer dan de helft van de stemmen behaalde.

Dat was een week later wel het geval: Francis Van Loon kreeg toen 52,15 procent van de stemmen achter zijn naam, Alain Verschoren haalde 47,37 procent van de uitgebrachte stemmen binnen. Zo werd Van Loon - weliswaar met een kleine voorsprong - de eerste verkozen rector van de eengemaakte Universiteit Antwerpen, een taak die hij plichtsbewust op zich neemt: "Ik ben ervan overtuigd dat de toekomst van de Universiteit Antwerpen in hoge mate in onze eigen handen ligt en op onze campussen wordt geschreven. Samen kunnen wij er op een dynamische manier aan voortbouwen."

Tom Smits

VERGRIJZEN IS EEN WERKWOORD

BEA CANTILLON

Door zich na haar studies Internationale Politiek (Antwerpen, Leuven), met een thesis over het Italiaanse politieke landschap in de jaren '70, om te scholen tot een specialiste in het Belgisch sociaal beleid, werd Bea Cantillon het levende bewijs dat levenslang leren een must is voor wie wat wil bereiken. Ze is voorzitter van het Centrum voor Sociaal Beleid (CSB) van de UA, en als professor verbonden aan de faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen. Haar senaatszetel voor CD&V gaf ze op omdat academisch en politiek werk op hoog niveau onverenigbaar bleken. Een gesprek over uw en onze toekomst.

dwars De Belgische bevolking wordt steeds ouder, er komen steeds meer gepensioneerden bij. Zal deze situatie op termijn nog betaalbaar blijven?

BEA CANTILLON De vraag stellen in termen van betaalbaarheid is verkeerd. De kwestie is vooral: hoe gaan we de kosten dekken? De ouderen zullen er zijn, ze zullen een inkomen nodig hebben omdat we dat ethisch en moreel verantwoord vinden, maar ook omdat de consumptie door deze bevolkingsgroep economisch noodzakelijk is. Bovendien zullen ze verzorging behoeven, en deze kosten zullen zich onontkoombaar stellen. De vraag is wie de kost zal dragen. Of er in de toekomst nog een voldoende groot draagvlak zal zijn voor de financiering van de sociale zekerheid, is koffiedik kijken. Het hangt immers af van de economische groei. Als deze, zoals in de voorbij 30 jaar, rond de 2.5% blijft, zijn er geen grote problemen te verwachten, op

*Kristof De Pooter
en Kris Hameeuw*

foto's: AMOZ

voorwaarde dat we de groep van actieven -met inbegrip van de 50-plussers- beter gebruiken.

dwars *Binnen een vijftal jaar zullen er meer volwassenen niet werken dan wel. De groep die de steeds toenemende kosten moet dragen wordt zo steeds kleiner. Kan dit door structurele ingrepen opgelost worden?*

CANTILLON Het probleem waar u naar verwijst, is dat van de 'Belgische ziekte', namelijk dat vele actieven niet aan het werk zijn. Momenteel ontvangen ongeveer een miljoen mensen een of andere vorm van werkloosheidsuitkering. Dat zijn mensen die we op termijn aan het werk moeten krijgen. Zo zouden de kosten van de vergrijzing immers veel breder gespreid kunnen worden, wat al een belangrijk deel van de oplossing is.

Uitgeblust

dwars *Pleit u dan voor een versterkte controle op uitkeringstrekkers?*

CANTILLON Het aanpakken van het sociaal profitaat is maar een klein deel van de oplossing. Het grote probleem zijn de vijftigplussers, waarvan momenteel de meerderheid niet meer werkt. Overal in de Europese Unie stoppen mensen steeds vroeger met werken, en het is erg moeilijk om deze groep aan het werk te houden of terug aan het werk te krijgen, omdat de redenen waarom ze verdwijnen uit de arbeidsmarkt erg fundamenteel zijn. Zo is de arbeidsmarkt, en misschien wel de hele samenleving, erg onvriendelijk t.a.v. ouderen. Bedrijven doen weinig inspanningen om ouderen nuttig in te zetten.

dwars *Spelen er ook andere factoren mee?*

CANTILLON De huidige arbeidsomstandigheden zijn dermate belastend -niet alleen fysiek maar ook en vooral mentaal- dat vele werknemers voor

het bereiken van de pensioenleeftijd uitgeblust zijn. Denken we maar aan een leerkracht die gedurende 30 jaar voor de klas heeft gestaan, zelf kinderen heeft grootgebracht en lessen moet geven. Het is onvermijdelijk dat zo'n leerkracht op een bepaald moment moe wordt en uitgeblust raakt. Deels door voortdurende veranderingen in leerprogramma's, deels door de monotoniteit. De uitdaging is om de intrinsieke kwaliteiten van een werknemer meer tot hun recht te laten komen. Dat kan door een flexibeler indeling van de loopbaan, waarbij de werknemer op bepaalde momenten een nieuwe wending kan geven aan zijn carrière.

dwars *Uit een studie van uw CSB bleek dat 40% van de uitkeringstrekkers in België vrouwen met een werkende partner zijn.*

CANTILLON Het is belangrijk om onderscheid te maken tussen actieven en niet-actieven, m.a.w. tussen degenen die wel en niet actief zijn op de arbeidsmarkt. Beschouwen we binnen de groep van niet-actieven de minvijftigers, dan kan je drie categorieën onderscheiden: werklozen, zieken en thuiswerkende vrouwen. Binnen de categorie van werklozen zijn de meerderheid inderdaad laaggeschoolde vrouwen met kinderen en een werkende man. Maar als je opnieuw naar het grote plaatje kijkt, en ook de groep niet-actieve vijftigplussers opneemt, stel je vast dat deze vrouwen slechts een klein deel van alle uitkeringsgerechtigden vormen. Het overgrote deel bestaat uit vijftigplussers en laaggeschoolde minvijftigers.

dwars *Wat met de groeiende groep hogeropgeleide jongeren die geen baan vinden?*

CANTILLON Dat is een tijdelijk en conjunctureel verschijnsel, dat op termijn vanzelf weer verdwijnt. De echte, structurele probleemgroepen zijn de laaggeschoolden en de vijftigplussers.

Laaggeschoolden zijn momenteel overbodig voor de markt, bedrijven vragen hen niet. Investerings in onderwijs en bijscholing zijn dus een absolute noodzaak. Werkloosheid en brugpensioenen zijn een luxe die we ons in de toekomst niet meer zullen kunnen

verantwoorde- alternatieven. Het gevaar bestaat echter dat men het brugpensioen gebruikt als een gemakkelijke 'passe partout'-oplossing. Het is goed dat de mogelijkheid van brugpensioen bestaat, maar slechts in uitzonderlijke omstandigheden en gekoppeld aan een

“In het Bologna-debat wordt de sociale dimensie vier is immers duurder voor de gemeenschap en afweging maken tussen de sociale aspecten van opleiding anderzijds, en tegelijk rekening met

veroorloven.

dwars *De realiteit is echter dat hoe langer hoe meer brugpensioenen worden toegestaan. Maakt de overheid hier een verkeerde keuze?*

CANTILLON Op korte termijn heeft de overheid geen andere -sociaal

aantal voorwaarden, bijvoorbeeld m.b.t. arbeidsgeschiktheid.

Het probleem van de niet-actieve vijftigplussers vraagt echter een meer fundamentele oplossing. Wellicht is ook de evolutie van de loonlasten in functie van de loopbaan en de leeftijd

aan herziening toe. Oudere werknemers worden momenteel immers uit de markt geprijsd.

dwars *Is het aanbod op de arbeidsmarkt wel voldoende groot om al die mensen aan het werk te houden?*

oudere werknemers. Ten gronde stelt zich dus een ethische kwestie: kiezen we voor immigratie, de goedkoopste oplossing voor ondernemingen, of investeren we in de ervaring en wijsheid van oudere mensen die vandaag aan de kant geschoven worden.

**...ie uit het oog verloren. Vijf jaar studeren i.p.v. ...
...en duurder voor de studenten. We moeten een ...
...n het studeren enerzijds en de kwaliteit van de ...
...houden met wat de rest van Europa doet.”**

CANTILLON Zeker op termijn, want de groep actieven zal kleiner worden. Niet toevallig vragen ondernemingen al jarenlang om een gecontroleerde migratie van werknemers naar België. Dit is - voor hen althans- een veel goedkopere oplossing dan zich aan te passen aan

dwars *Moeten we niet vrezen dat bedrijven zich meer en meer zullen verplaatsen naar lageloonlanden, met alle gevolgen voor de werkgelegenheid bij ons?*

CANTILLON Voor een deel is dat inderdaad een onvermijdelijke beweging, die we niet kunnen tegenhouden. Bovendien

schuilt er ook een positieve dynamiek in, die ontwikkelingslanden de mogelijkheid geeft om de westerse wereld bij te benen, en die vanuit ethisch perspectief zeker niet afgeremd mag worden. Tegelijkertijd zijn er echter delocalisaties om onze goede sociale arbeidsvoorwaarden te ontlopen. Het wordt dan ook stilaan tijd dat we internationale afspraken maken over sociale arbeidsomstandigheden. Europa heeft daarin zeker een voortrekkersrol te spelen. Denken we maar aan het verbod op kinderarbeid, de eerste belangrijke sociale wetgeving bij ons, dat nu ook internationaal op de agenda staat.

Rastakapsel

dwars *Wat vindt u van het voorstel van minister van Binnenlandse Zaken Patrick Dewael om het dragen van religieuze tekens op school te verbieden?*

CANTILLON Dit kan voor mij absoluut niet. Scholen moeten weliswaar de mogelijkheid behouden om zelf regels te maken m.b.t. de kledij van de studenten -afhankelijk van de situatie waarin de school zich bevindt- maar als samenleving mogen we dergelijke regels nooit ofte nimmer opleggen. Zo raak je immers aan de identiteit van mensen. Ook jongeren die met een rastakapsel of piercings allerhande rondlopen, willen zo uiting geven aan hun identiteit, aan het behoren tot een bepaalde groep. Waarom worden zij niet gevisieerd door minister Dewael? De discussie is bovendien erg verontrustend omdat ze leidt tot een verscherping van de maatschappelijke verhoudingen tussen de islam en anderen.

dwars *Wat met het argument dat moslimvrouwen in de eerste plaats gediscrimineerd worden door mannelijke moslims, die hen dwingen de hoofddoek te dragen?*

CANTILLON Dat moslimmeisjes door mannelijke moslims gedwongen zouden worden de hoofddoek te dragen, is een argument dat wellicht niet veralgemeend mag worden. De meeste studenten die bij mij in de eerste kandidatuur met een hoofddoek naar de les komen, doen dat niet omdat hun vader of broer hen daartoe verplicht, maar omdat het deel uitmaakt van hun identiteit en hun geloofspraktijk, en -niet onbelangrijk- omdat ze het gewoon mooi vinden. Sta mij toe hier een voorspelling te doen: de modetrend van volgend jaar wordt de hoofddoek. We mogen ook niet vergeten dat een verbod vaak het tegenovergestelde effect heeft. Moest ik vandaag een moslimmeisje zijn, ik zou uit protest een hoofddoek dragen. Als je culturele of sociale identiteiten wegmaait uit de samenleving, blijft alleen nog de markt over, en die differentieert nog veel sterker. Maar daar heeft men kennelijk minder moeite mee.

Bologna

dwars *In het kader van het Bologna-akkoord gaan er stemmen op om op termijn alle academische opleidingen te spreiden over vijf jaar, met de nadruk op verdere academische vorming. Vindt u dat een goed idee?*

CANTILLON Wat me opvalt, is dat de sociale dimensie van het debat uit het oog verloren wordt. Vijf jaar studeren i.p.v. vier is immers duurder voor de gemeenschap en duurder voor de studenten. Als samenleving moeten we een afweging maken tussen de sociale aspecten van het studeren enerzijds en de kwaliteit van de opleiding anderzijds, en tegelijk rekening houden met wat de rest van Europa doet.

dwars *Voor bepaalde studierichtingen, voornamelijk bij de positieve wetenschappen, lijkt een spreiding bijna onvermijdelijk?*

CANTILLON Je kan de beslissing best voor iedere studierichting apart maken, en dan sluit ik niet uit dat sommige richtingen beter af zijn met een studieduur van vijf jaar. Indien bovendien de andere Europese landen besluiten tot een algemene studieduurverlenging, ziet het ernaar uit dat Vlaanderen niet anders kan dan volgen. Tenzij we natuurlijk objectief kunnen aantonen dat ons onderwijssysteem veel productiever is, hetgeen erg moeilijk zal zijn.

dwars *Is het niet beter om het studeren te spreiden over de hele loopbaan i.p.v. over vier of vijf jaar?*

CANTILLON Een belangrijk punt in deze discussie is inderdaad het levenslang leren. We moeten af van het beeld dat je de eerste vijftientig jaren van je leven naar school gaat, vervolgens vijftiendertig jaar werkt, en dan nog dertig jaar over hebt om te rusten. Het eindexamen op zich is een achterhaald idee. In een snel evoluerende samenleving moet je gedurende je hele loopbaan bijleren. Zowel op het werk, als af en toe ook op de schoolbanken. Momenteel heb je daar aan de universiteit twee mogelijkheden toe: in postacademische vorming of als werkstudent. Jammer genoeg worden de opleidingen voor werkstudenten erg stiefmoederlijk behandeld. Zo hangen ze volledig af van professoren die 's avonds vrijwillig lesgeven en daar niet extra voor verlonnd worden. Toch is het een erg waardevol systeem, omdat de mensen die er les volgen erg leergierig zijn en de leerstof bovendien kunnen kaderen in hun eigen ervaringen. Vaak hebben ze ook een interessante persoonlijke inbreng in de lessen, wat van de dagstudenten veel minder gezegd kan worden.

dwars *Moet Antwerpen een voortrekkersrol spelen bij de uitbouw van werkstudentenprogramma's?*

CANTILLON Absoluut, ondermeer door

deze programma's uit te breiden naar alle faculteiten, en door rekening te houden met de programma's bij de vormgeving van studiecricula.

Wat het voltijds dagondewijs betreft, vind ik dat we meer moeten evolueren naar open curricula, waarbij niet zozeer de kennisoverdracht centraal staat, maar wel het zelfstandig redeneren binnen een bepaalde systematiek. We moeten de studenten de tools in handen geven om zelf wetenschappelijke kennis te verzamelen, en niet en masse informatie overdragen die in boeken of op internet zo voorhanden is. Het is wel belangrijk dat de studenten anderzijds leren om één specifiek domein door en door beheersen. Bovendien moet een Erasmus-deelname zoveel mogelijk op het programma komen. Het is een unieke kans die de studenten veel meer bijbrengt dan wat ze hier op een semester kunnen leren.

dwars *Hoe zou u het sociaal beleid van vier jaar paars-groen en één jaar paars evalueren?*

CANTILLON Een belangrijke beslissing was ongetwijfeld de invoering van de maximumfactuur in de gezondheidszorg, net als de wet op de aanvullende pensioenen. Wat het Zilverfonds betreft, dat is een methode om versneld aan schuldafbouw te doen, die men wat mooier verpakt heeft om ze te verkopen als een spaarpot waaruit pensioenen betaald zullen worden. Maar structureel gezien is het Zilverfonds zeker een

belangrijke maatregel.

De grote gemiste kans van paars-groen, is dat men in de eerste twee jaren van de legislatuur de winsten van de goede conjunctuur heeft opgestreken zonder aan de toekomst te denken, met als gevolg dat men vandaag de begroting nauwelijks rond krijgt en de sociale zekerheid met een groot tekort kampt. De belastingverlagingen waren zonder twijfel te drastisch.

Professor Bea Cantillon is kandidate voor het voorzitterschap van de Raad Maatschappelijke en Wetenschappelijke Dienstverlening (RMWD), een van de drie belangrijke Raden binnen de UA. Bij een eventuele verkiezing wordt ze de vrouw met de hoogste functie binnen de UA. Ook Professor Carl Reyns, oud-rector van Ufsia en huidig voorzitter van de RMWD, is kandidaat.

“De ‘Belgische Ziekte’ bestaat erin dat momenteel een miljoen mensen een of andere vorm van werkloosheidsuitkering ontvangen. Die mensen moeten we aan het werk krijgen.”

LADIES AND GENTLEMEN . WE'VE GOT HIM

dwaarszeventien

16/03/04

“Het Hof van Beroep
(Waalse Kaai) en
winkelcentrum De
Bijenkorf (Oudaan)
krijg ik nog wel
plat”

“Ik ben
voor D
niet bang
ewinter”

“Mission Impossible
III naar Antwerpen
halen is de best
denkbare reclame
voor onze stad”

Patrick Janssens

Ik ben een stroom van woorden

De Koekestad wordt Wereldboekenstad

Het is alweer februari, dus we kunnen de nieuwjaarsrecepties en goede voornemens kunnen eindelijk weer vergeten. Voor velen zal het waarschijnlijk gewoon een jaar als een ander worden, maar voor Antwerpen heeft 2004 toch iets speciaals in petto. We worden namelijk Wereldboekenstad dit jaar, en dat zullen we geweten hebben.

UNESCO en een internationale vakjury reiken de titel Wereldboekenstad sinds 2001 uit aan een stad met bijzondere literaire verdiensten. Na Madrid, Alexandrië en New Delhi doet nu de Koekestad haar boekje open. Antwerpen beschikt dan ook over een groot aantal literaire instellingen, en heeft bibliotheken, archieven, musea en uitgeverijen te over.

Na Madrid, Alexandrië en New Delhi doet nu de Koekestad haar boekje open.

In tegenstelling tot de vorige steden, die eerder voor de subtiele aanpak leken te opteren, zal Antwerpen haar bewoners en bezoekers verwennen met allerhande literaire manifestaties. Het doel van de stad is dan ook om haar literaire karakter internationale faam te bezorgen. Het hele gebeuren heet A(ntwerp)B(ook)C(apital)2004 en loopt van 23 april 2004 tot 22 april 2005.

De organisatie van ABC2004 ligt in handen van Antwerpen Boekenstad

en Antwerpen Open vzw, en wordt gesteund door de Vlaamse Gemeenschap en de Provincie Antwerpen. Onder het motto 'Ik ben een stroom van woorden' wordt Antwerpen als historische, actuele en toekomstige boekenstad in de kijker gezet.

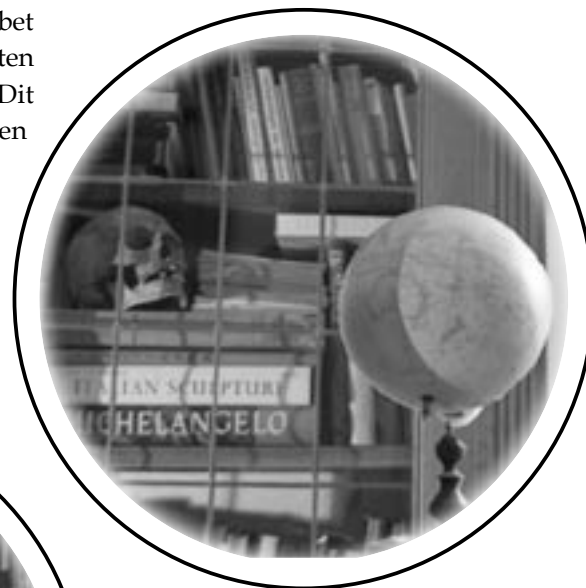
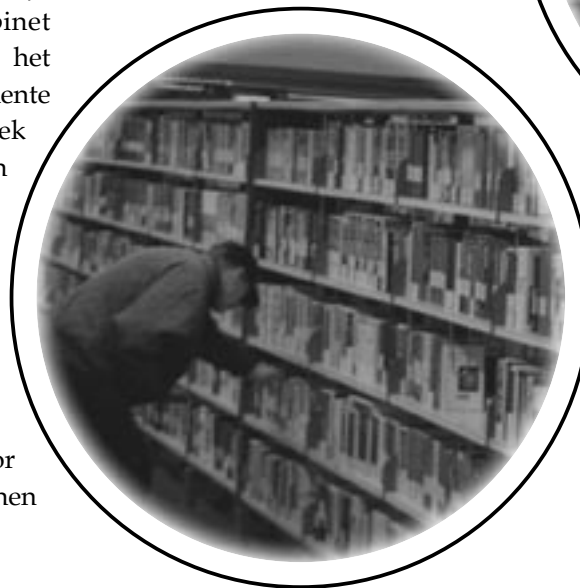
De tentoonstelling 'Letters proeven, prenten smaken' van het Plantin-Moretus museum en het Stedelijk Prentenkabinet

historische luik. Ook de permanente tentoonstelling van de Stadsbibliotheek en het AMVC-Letterenhuis en een speciale tentoonstelling van het museum Mayer van de Bergh laten ons kennismaken met het literaire verleden van de stad.

De klassieke literaire festivals, zoals Zuiderzinnen, de Boekenbeurs en De Nachten krijgen extra aandacht door de speciale edities die we zullen kunnen

beleven. En elke letter van het alfabet krijgt een actueel jasje aangemeten door een dichter en kunstenaar. Dit origineel abc zal her en der opduiken in het straatbeeld.

ABC2004 licht ook een tip van de sluier op over de toekomst van Antwerpen als boekenstad; zo is men bezig met de bouw van een nieuwe centrale

bibliotheek op het De Conincplein en de aanleg van een heuse boekenstraat. Dit overzicht is natuurlijk allesbehalve volledig, maar om jullie toch een idee te geven, bespreken wij enkele initiatieven uit de drie luiken die zeker de moeite lonen om te gaan bekijken dit jaar.

Sofie De Graeve
foto's: Ewald Peters

Historische boekenstad

Het zal echter snel duidelijk worden dat er in en rond de Antwerpse musea nog steeds wat onduidelijkheid bestaat over wat er nu eigenlijk staat te gebeuren... Zo is er het AMVC-Letterenhuis (archief en museum voor het Vlaamse cultuurleven) dat op 16 oktober 2004 een permanente tentoonstelling zal openen die de naam '200 jaar Vlaamse Letteren' zal meekrijgen. Echt concrete informatie is er op dit moment nog niet: de mensen van het AMVC zijn zelf nog volop aan het brainstormen.

De mevrouw van het museum Mayer van de Bergh had blijkbaar wel al iets op papier staan - zij het dan wel op kladpapier. De dame was blijkbaar blij dat iemand eens wat informatie vroeg en deed enthousiast haar verhaal. Het boekenjaar komt dan ook erg goed uit voor het museum: in het najaar van 2004 zal het precies honderd jaar geleden zijn dat Henriëtte Mayer van de Bergh het oprichtte om de kunstverzameling van haar zoon te herbergen.

Het museum zal het topstuk uit haar collectie, het Breviarium Mayer van de Bergh uit het begin van de zestiende eeuw, tentoonstellen. Dit breviarium - een getijdenboek dat in chronologische volgorde geboden voor het kerkelijke jaar bevat en versierd is met luxueuze miniatuurschilderingen - zou toebehoord hebben aan koning Manuel I van Portugal. Het kunstwerk zal in een nieuwe opstelling worden

tentoongesteld, gebaseerd op een pas aan de KUL verschenen doctoraat. Dit is een unieke gelegenheid om het brevier in zijn geheel te bewonderen: het boek is momenteel uit de band, maar zal in 2005 opnieuw ingebonden worden. Het Museum Mayer van de Bergh zal voor deze tentoonstelling een speciale ruimte laten bouwen. Wat hadden jullie anders verwacht van zo een ambitieus museum?

De dubbele tentoonstelling 'Letters proeven - prenten smaken' wordt georganiseerd door het Museum Plantin-Moretus en het Stedelijk Prentenkabinet. De tentoonstelling zal lopen van 16 oktober 2004 tot en met 16 januari 2005. Het eerste deel zal de letterproeven van Christoffel Plantijn in de kijker stellen, waarover de Amerikaan John Lane

momenteel een catalogus voorbereidt. Het tweede deel zal gaan over oude grafische technieken die in de drukkerij gebruikt werden. Ook voor dit gedeelte zal een boek uitgegeven worden, in dit geval door het Stedelijk Prentenkabinet. Een heer van het museum had beloofd een fax te sturen met meer gedetailleerde informatie, maar tot op heden is die niet aangekomen. De nieuwe technieken hebben ze in het museum duidelijk nog niet volledig onder de knie... Geduld is een mooie deugd.

Tot slot is er de stadsbibliotheek met een

De Stadsbibliotheek is een buitenbeentje.

verleden van meer dan vijfhonderd jaar die zich vooral wil profileren als Vlaamse erfgoedbibliotheek. Directeur An Renard noemt haar een buitenbeentje in het hele project. Nog voor er sprake was van 'Antwerpen Wereldboekenstad', was er zowaar al een tentoonstelling gepland voor het najaar van 2004. Deze tentoonstelling, die zal gaan over clandestiene pers, zal evengoed doorgaan in de geplande periode, maar daar bovenop zal men in februari 2005 met een permanente tentoonstelling beginnen.

Deze expositie zal een vijftigtal hoogtepunten uit de collectie van de stadsbibliotheek belichten. De stukken zullen gekozen worden op basis van hun kostbaarheid, uniciteit en representativiteit. Welke het juist zullen worden, is op dit moment nog niet helemaal duidelijk. Waar hebben we dat nog gehoord? Het staat echter wel vast dat er specialisten zullen aangezocht worden om een boek samen te stellen over de stukken en de tentoonstelling zelf.

Er staat veel te gebeuren in cultureel Antwerpen. Laat jullie meeslepen door het verleden en geniet van de vele tentoonstellingen. Hopelijk vinden jullie (op tijd) iets wat jullie aanspreekt!

Katrien Cooreman
illustratie: Wim Le Page

Vandaag: interview met Vic van de Reijt

Sinds kort heeft Antwerpen een schrijversflat: een initiatief van het P.E.N.-Centrum (Poets Essayists Novelists) voor Vlaanderen dat wordt gesteund door de Universiteit Antwerpen. Een appartement wordt ter beschikking gesteld aan schrijvers die het moeilijk hebben door de situatie in hun thuisland of een boek i.v.m. Antwerpen in voorbereiding hebben. Zo iemand - die naar eigen zeggen aan beide eisen voldoet - is de Nederlandse uitgever en publicist Vic van de Reijt: hij heeft een biografie over Willem Elsschot (pseudoniem van Alfons De Ridder) in voorbereiding, verbleef tijdens de maand januari in navolging van Tahar Ben Jelloun in de schrijversflat en liet zich tot ons grootste literaire genoegen verleiden tot een interview.

dwars U verzamelt singles, hebt twee bundels uitgegeven over het Nederlandstalige lied en naar aanleiding van de eeuwwisseling een top honderd samengesteld; u bent uitgever bij Nijgh en Van Ditmar en Elsschot-kenner. Zijn dat verschillende poses of is er meer aan de hand?

VIC VAN DE REIJT Steeds meer heeft men de neiging één persoon maar één kwaliteit toe te dichten. Iedereen is een optelsom van een aantal vaardigheden en dat is bij mij ook. Het is wellicht zo dat ik veel publiciteit trek door mijn uitgeversbestaan, door mijn boekjes en mijn kennis over Elsschot. Alleen omdat mensen daarin geïnteresseerd zijn. De ene keer kom ik als liedjeskenner naar buiten, de

andere keer als Elsschot-kenner. Dat zijn allemaal onderdelen van mijn persoonlijkheid.

dwars Hoe zou u dan willen dat men u kent?

VAN DE REIJT Als een optelsom, zoals iedereen. Onze hersens hebben allemaal een banale en een elitaire helft en dat loopt dwars door elkaar: dat is je persoonlijkheid. Maar heel veel mensen verstoppen hun elitaire helft en zijn uitsluitend banaal en die komen dan op VTM.

Daarnaast heb je ook veel elitaire mensen die hun banalere kant geen kans geven. Bij mij loopt dat allemaal door elkaar. Heel veel mensen zijn gehandicapt doordat ze deftig willen

overkomen. Ik heb daar niet zoveel last van.

dwars U bent nu als biograaf van Elsschot te gast in de schrijversflat. Hoe bent u daar terechtgekomen?

VAN DE REIJT Ik heb me een jaar vrijgemaakt van mijn werk en de uitgeverij overgedragen aan een collega. Het was natuurlijk heel moeilijk om dat te regelen, maar het is gelukt. Ik ben daarbij geholpen door een biografiebeurs van het Fonds voor de Letteren van Vlaanderen en Nederland. In de Boerentoren heb ik een werkkamer, die ik heb gekregen van Cyriel Van Tilborgh, bankdirecteur en voorzitter van het Elsschotgenootschap, dat ik samen met hem heb opgericht. Ik had dan al een kleine beurs, een werkkamer in Antwerpen - het is belangrijk om het onderzoek hier te doen omdat het archief niet verplaatst

mag worden - en toen ik op zoek ging naar logies kreeg ik een tip dat er een flat bestond voor mensen die uit het buitenland kwamen en een boek over Antwerpen in voorbereiding hadden.

Schrijver-zakenman

dwars Voor de biografie maakt u gebruik van het archief van Elsschots reclamebureau. Hoe ziet u de verhouding tussen de zakenman Alfons De Ridder en de schrijver Willem Elsschot?

In Lijmen en Het been bijv. neemt hij met Boorman de moderne zakenman op de korrel terwijl hij er zelf ook één was.

VAN DE REIJT

Daar is veel over te zeggen en dat zal ook de kern van mijn boek worden. Er is altijd gezegd dat de zakenman Alfons De Ridder en de schrijver Willem Elsschot niets met elkaar te maken hebben. Dat is natuurlijk onzin: het is één en dezelfde persoon. Ook Elsschot

is een optelsom van verschillende kwaliteiten en karaktertrekjes. In zijn proza kan de afrekening plaatsvinden met zijn hardere alter-ego. Elsschot is een harde zakenman geworden en heeft zichzelf altijd kwalijk genomen dat er van zijn jeugdige idealisme zo weinig is overgebleven: hij heeft dat idealisme altijd zeer in andere jonge mensen gewaardeerd. In zijn zaken is Elsschot hard en dat staat nogal haaks op zijn bevlogenheid tijdens zijn jeugd.

dwars *In een interview met Peter van Brummelen van Het Parool hebt u gezegd - ik citeer: "Suriname en Vlaanderen hebben heel veel met elkaar gemeen. Ik zeg altijd: Suriname moet weer een kolonie worden, maar dan van België."*

VAN DE REIJT Suri-Vlaams wordt daar dan gesproken.

dwars *Wat wou u hiermee eigenlijk zeggen?*

VAN DE REIJT Vooropgesteld, ik hou heel erg van de Vlaamse en ook van de Surinaamse mentaliteit. Ik zie daar veel overeenkomsten in, vooral in de wijze waarop ze naar Nederland kijken: een beetje schamper. Als je

als Hollander... - nu zeg ik Hollander, ik beschouw me zelf niet als een Hollander: ik ben een Brabander - ... als een Hollander hier met zijn neusklank vanalles heeft staan beweren dan kijken de Vlamingen toe, ze knikken - dat doen de Surinamers ook - en als hij ze de rug heeft toegedraaid dan gaan ze grappen maken.

Ik kwam Alida Neslo (bekend van De Boomhut, nvdr) - een heel mooie, donkere toneelspeelster van Surinaamse achtergrond die in Antwerpen woont - een jaar of tien geleden tegen en ze zei me: "Ik ben een Suri-Vlaamse", en toen dacht ik: "Inderdaad".

Met de rug naar de grens

Ik kan me dat zo voorstellen dat die Surinamers zich in Vlaanderen met hun mentaliteit, hun ironie, hun lichtheid en muzikaliteit veel beter zouden thuis voelen. Nederlanders zijn vaak zo hooghartig. Ze staan van oudsher met hun rug naar de grenzen toe, zowel naar de oostkant als naar de zuidkant en dat is alsmaar sterker

geworden.

Ik kom uit Breda en woonde op vijftien kilometer van de grens. Voor mij is België altijd heel dichtbij geweest, maar boven de rivieren is de afstand tot België - en ook tot Duitsland - enorm groot. Ik ben helemaal geen chauvinist. Ik voel me hier in Antwerpen heel erg op mijn gemak: de wellevendheid, de vriendelijkheid waarmee je tegemoet getreden wordt.

"Er is altijd gezegd dat de zakenman Alfons De Ridder en de schrijver Willem Elsschot niets met elkaar te maken hebben. Dat is natuurlijk onzin."

Onvergelijkbaar met Nederland: iedereen voelt zich daar verheven en veel mensen zeggen: "Ga jij naar Antwerpen, die Vlaams Blok-stad? Hoe kun je!?" Weet je, dat is het beeld. De landen zijn heel verschillend geworden: ze kennen elkaar niet meer. Het gaat in Nederland allemaal harder, sneller: ik erger me aan de toenemende oppervlakkigheid.

dwars *Vindt u dat het lied evengoed bestudeerd moet worden als de literatuur?*

VAN DE REIJT Ik heb een paar bloemlezingen uitgegeven: *Toen wij van Rotterdam vertrokken* en *Ik ben blij*

dat ik je niet vergeten ben en daarin zijn de liedjes afgedrukt als gedichten. Ik vind het bizar om onderscheid tussen liedjes en gedichten te maken. Alle poëzie is uit het lied voortgekomen: het lied was de eerste vorm van poëzie en rijm en metrum waren hulpmiddelen om het gedicht te kunnen onthouden. Op het moment dat iedereen geletterd was, is het gedicht autonoom geworden en kwam het ook zonder zangwijzen verder. Ik ben er dan ook ontzettend voor dat op de universiteit dit soort cultuur bestudeerd wordt. En dan moet je niet altijd de vraag stellen of dit nu hoogstaande literatuur is.

Als je de mentaliteit van de bevolking wil leren kennen dan heb je meer aan een studie van het lied dan aan de gedichten van Claus, Lucebert of wie dan ook. Ik erger mij soms aan het geschamper uit wetenschappelijke kringen: ik ben niet geïnteresseerd in wetenschap. De biografie die ik schrijf hoeft geen proefschrift te worden. Het doelpubliek van mijn biografie is de lezer van Elsschot, maar wetenschappers mogen haar natuurlijk ook lezen...

Véronique Scheyvoaerts

foto: Mieke Hoing

Toekomstplannen

Wie dacht dat Antwerpen met een vermoeide zucht haar kroontje naast zich neer zal leggen op 23 april 2005, heeft het mis. Haar grootste projecten zullen dan pas schitteren! Op de laatste dag van ABC2004 nota bene, zal de nieuwe Centrale Openbare Bibliotheek worden geopend. Welke schone het lintje zal mogen doorknippen is voorlopig onbekend, maar we kunnen wel al eens bekijken wat er zo speciaal zal zijn aan deze bibliotheek, die gehuisvest wordt in het Permekegebouw aan het De

Velen reageren nogal verbaasd op de locatie van de nieuwe bibliotheek. Daar moet wat achterzitten. Precies. Hoewel de buurt ten Noorden van het Centraal Station zijn beste tijd lijkt te hebben gehad, was dit vroeger één van de meest levendige buurten van de stad.

De nieuwe bibliotheek is een onderdeel van het plan om de buurt te herwaarderen. Het designcentrum De Winkelhaak dat er recent geopend werd, is alvast een schot in de roos. Het Permekecomplex, vroeger een garage, leent zich uitstekend tot zijn nieuwe bestemming. In 2001 besliste de stad hier een nieuwe bibliotheek in te richten, die grootser, mooier, klantvriendelijker en vooral veel moderner zou zijn dan de oude

bibliotheek. Maar dat is niet alles wat dit gebouw zal herbergen: er komt ook een ontmoetingscentrum, plaats voor allerlei activiteiten en socioculturele evenementen.

Het gelijkvloers van het Sint-Felixpakhuis wordt een overdekte boekenstraat.

Ook de plannen met het Sint-Felixpakhuis zijn onderdeel van een groter project.

Het Eilandje kan best een opkikker gebruiken, en het wordt er ééntje van formaat. Het pakhuis is sinds 1976 een historisch monument en zal de toepasselijke naam FelixArchief krijgen.

Dit enorme gebouw, dat vroeger een opslagplaats voor scheepsgoederen was, strekt zich uit van de Oudeleeuwenrui tot aan de Godefriduskaai. Hier is duidelijk meer plaats dan voor 'het geheugen van de stad' alleen. Voor de magazijnen - die 40 km archief zullen bevatten - wordt

Coninckplein. Inderdaad, we zullen een beetje verder moeten wandelen dan de Lange Nieuwstraat. Het tweede prestigieuze project brengt ons naar een andere buurt: Het Eilandje. Vele studenten komen hier slechts in nachtelijke en beschonken toestand. Binnenkort zullen zij hopelijk de troeven van dit lichtjes vergeten stadsdeel bij daglicht ontdekken. Het Stadsarchief, dat momenteel in de Venusstraat ligt, wordt verhuisd naar Het Sint-Felixpakhuis op Het Eilandje. Alweer verder wandelen.

het grootste deel van het gebouw voorzien. Op de bovenste verdieping komt een bijhorende leeszaal en zullen er een tentoonstellingsruimte, een aula, vergaderzalen en cafetaria worden ingericht. De andere stadsdiensten zullen hiervan gebruik kunnen maken.

Het pronkstuk van dit gebouw bevindt zich op het gelijkvloers: een prachtige binnenstraat. Het zal een Boekenstraat worden, één van de wildste dromen van ABC2004. Verschillende literaire organisaties, zoals Het Fonds voor de

Letteren, Behoud de Begeerte en Villa Kakelbont zullen er gehuisvest zijn.

Bovendien komt er in de Boekenstraat een filiaal van de bibliotheek, een extra grote boekhandel en een literair café voor al wie dorst krijgt van zoveel boeken.

Dit alles zal klaar zijn in 2005; maar je kan eerder al een bezoekje brengen

aan de tweedehandsboekenbeurs, die tijdens ABC2004 in het pakhuis zal plaatsvinden.

Marleen Smeyers
foto: Ewald Peters

Voor meer info:
www.abc2004.be

Zurenborg

In Antwerpen, tussen Singel, spoorweg en Plantin en Moretuslei ligt het paradijs. Als u het niet weet liggen komt u er niet, maar dat is altijd het geval met bijzondere dingen. Zurenborg verrees uit het moeras op het einde van de 19de eeuw en was van in het begin een katholieke vesting. Er ontstond een prestigeslag met die andere jonge wijk: het Zuid, een socialistisch bastion.

De Zuiderlingen bouwden het Museum van Schone Kunsten, de Zurenborgers riposteerden met de Sint-Norbertuskerk op de Dageraadplaats en met heel veel Art Nouveau. Net als het Zuid kende de wijk een grote revival in de jaren '70 en '80. Het betere slag mensen marcheerde de wijk binnen en trok

een spoor van restauratie achter zich. Vandaag is Zurenborg een succesverhaal, op de Dageraadplaats heerst Musti de pleinwachter, in de Wattman kunt u minuscule biologische koffiekoeken inslaan en cultuurhistorische besprekingen voert u best in café ZeeZicht. U vraagt zich af waar de naam van de wijk vandaan komt? Die slaat op de bodemgesteldheid.

*Z u r e n b o r g ,
zolang niet
gebombardeerd te
bezichtigen op alle
uren.*

(wdr)

Zij: halflang rood haar dat met een speldje opzij gestoken is, jong, aantrekkelijk, vormt samen met een blond en een zwartharig wezen een zangtrio dat aanbeden wordt door massa's kinderen en hun vaders. Hij: kort zwart haar, niet zo aantrekkelijk, ook niet meer zo jong, vader van een zoontje en een dochterje, eigenaar van een pretpark, televisie-papa van een pratende hond. Samen: Gert Verhulst en Karen Damen (K3). Beiden keken ze, samen met zijn kinderen, de eerste dag van de kortste maand van het jaar vanop de twaalfde rij naar de musical The Sound of Music. Ze waren onopvallend gekleed en namen maar net voor aanvang van de hun plaats tussen de massa toeschouwers in. Toch waren er - ondanks de hiervoor vernoemde 'ik-ben-een-doorsneemens-dus-je-moet-me-niet-aanstaren' -

technieken en de vele do-re-mi's en edelweissen - nog nooit zoveel mensen in de Stadsschouwburg die gemiddeld 37 euro (exclusief 3,5 euro registratiekosten) betaalden om meer naar rij 12 te kijken dan naar het podium... De kans is dus groot dat BV's in de zaal niet tot die dingen behoren waar Liesl, Friedrich, Brigitta, Kurt, Louisa, Marta, Gretl, Betsy (zonder haar varken deze keer) en Dokter Jan zo van houden.

The Sound of Music: tot 22 februari in de Stadsschouwburg te Antwerpen.

(af)

De schone en het beest

Pleidooi voor poëzie

Over klauwende leeuwen gesproken: voor onze lezers heeft het leven van de Antwerpse dichter Paul van Ostaijen (1896-1928) uiteraard geen geheimen meer (zie dwars 13). Wie zich echter verder wil informeren over de invloed dat het werk van deze activistische jonge leeuw op de Vlaamse poëzie uitoefende, leest er best eventjes het boek *Van Ostaijen tot heden* op na. Dit 'toevallig' 1302 bladzijden dikke werk van

UA-professor Geert Buelens verscheen reeds in oktober 2001. Eind vorig jaar sleepte deze laatste De driejaarlijkse V l a a m s e Cultuurprijs voor het Essay

(de vroegere Staatsprijs, nvdr) in de wacht met dit meesterlijke literair-historische naslagwerk. Dit zeer gedetailleerde relaas leert ons meer over hoe Van Ostaijen zijn tijdgenoten maar ook latere literaire reuzen zoals Boon en Claus wist te inspireren. Dit alles plaatst prof. Buelens in een ruimer historisch-maatschappelijk kader, zodat het voor iedereen een aanrader wordt. Zelfs voor geneeskundigen is dit werk leesbaar: wist u dat Guido Gezelle's hersenen 1674 gr wogen? Lang leve het positivisme! Ook in de literatuurwetenschap.

Geert Buelens, Van Ostaijen tot heden: Zijn invloed op de Vlaamse poëzie. Vanilt/Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde: Nijmegen/Gent, 2001.

(tov)

Cultuur in hapklare brokjes

Zondagavond, kwart over acht. Vijf weken lang trakteert Bart Peeters op

lekkere hapjes. Vlaanderen zit aan de beeldbuis gekluisterd. Hersendood, en gelukkig maar. Want het hele gebeuren druipt van het plagiaat, het bedrog, de imitatie. Niets is authentiek, zelfs niet de kin van Gary Hagger.

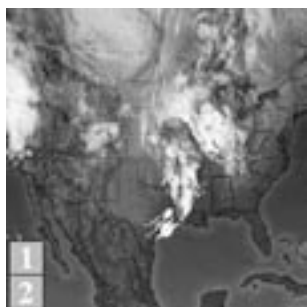
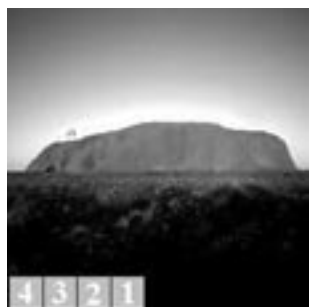
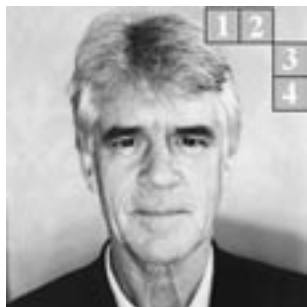
Het decor is afgekeken van de glamoureuze catwalks in Hollywood en Milaan, de kandidaten stuk voor stuk

kopies van hun respectievelijke idolen, het vaak ontroerende medelijden van Bart Peeters is geveinsd, en zelfs jurylid Serge Simonart is gedraaid en gekeerd een imitatie van collega Marcel Vanthilt, die met zijn schaamteloze grote mond zijn reputatie probeert hoog te houden.

Niets is geschikter om eens lekker bij weg te zakken in de sofa dan het zien van zoveel herkenbaars. En dat zal televisiekijkend Europa dan ook doen van 12 tot 15 mei. Dat de besten mogen winnen in Istanbul, als ze maar niet te vernieuwend zijn.

(mh)

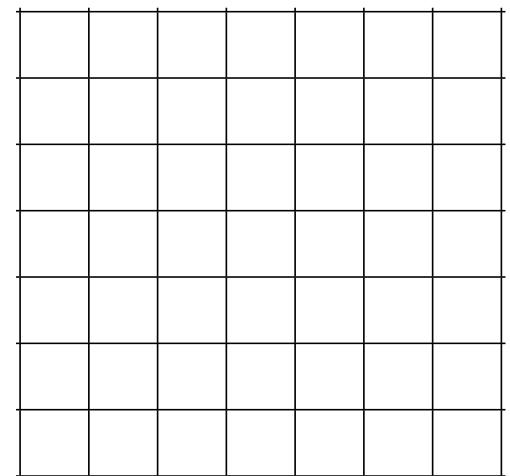
leef je uit in de pashokjes van plezier

Elk van de negen afbeeldingen bepaalt een woord. Dit woord past exact in het bijhorende puzzelstukje. Vul dat woord in, maar doe dit volgens de cijfertjes. De puzzelstukjes passen op hun beurt exact in het vierkantig rooster. Daarin vormen ze een vraag, en het antwoord daarop is exact wat wij zoeken.

Stuur uw antwoord door naar dwars@ua.ac.be, en als het juist is, komt uw naam in een pot terecht. Daaruit trekt een volstrekt onschuldige hand drie winnaars.

Natuurlijk hebben die winnaars prijs. Ditmaal zijn dat cultuurcheques van de Stad Antwerpen.

Oplossing dwars 14: SanSiro (Giuseppe Meazza)

Hadden het juiste antwoord en winnen een exemplaar van 'Van mensen en steden' (Jacques Claes): Jan Van Nylen (departement fysica), Pascal Vyncke (eerste kan informatica), Joris Luyckx (TEW). Een welgemeende proficiat.

I 1	N 4	W 4	E 4	L 2	K 8	S 8
T 4	A 1	D 2	I 2	O 8	N 9	V 9
E 4	R 4	S 1	L 2	O 2	E 9	G 9
C 2	L 2	U 2	B 1	B 9	R 9	U 9
G 5	G 3	E 2	A 7	C 3	M 6	I 9
L 5	A 7	A 3	N 3	M 7	E 9	T 6
E 5	E 5	N 7	G 7	O 3	A 6	L 6

1 Asib >>

<< Celluloid 2

3 Conga >>

<< Erwtten 4

5 Leeg >>

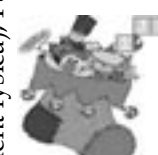
<< Malt 6

7 Manga >>

<< Sok 8

9 Verbuigen >>

De koekestad wordt Wereldboekenstad. Welwel, maak dat mee. In tegenstelling tot de voltooiing van de werken aan den Boulevard en de Val der Yzeren Noodbrug zullen we het waarschijnlijk – in Antwerpen weet je echter nooit – nog effectief mogen beleven ook. Gaat onze Scheldestad dan toch nog eens iets betekenen? Zal dit project ons meer opleveren dan een gebetonneerde ‘Groen’plaats en een verzameling steenkoppige bobkes ofte struikelblokskes? Meer dan een mufte titel, die hooguit nog meer Hollanders en wat gespuis van over ‘t water aanzuigt? Sta mij toe dat ik een beetje skeptisch ben. Een wijs man leert uit het verleden. In Antwerpen niet. Hier lopen alle goede projecten verloren in de visieloze hersenpannen van onze burgervaders: Le Corbusier tekende Linkeroever uit, maar zijn plannen werden troosteloos uitgegomd. Het pre-metronet was zelfs zo goed als uitgegraven voor het werd ondergraven of, in de praktijk, dichtgesmeten. Nee, in Antwerpen leert men niet uit zijn fouten. Op het einde van de rit is er altijd weer geld tekort. De Sinjoor betaalt zich dan wel blauw – afgaande op het VLD-beleid van zogenaamde belastingsverlagingen kan de keuze van de kleur in deze zegswijze geen toeval zijn – aan gemeentebelastingen, maar zijn stad blijft een boerengat. Beste Patrick, probeer met al dat geld al eens eerst één project te verwezenlijken, alvorens u in de Laatste Show of de Frut van de toren komt blazen. Ik weet het, we hebben de hoogste en schoonste van ‘t land (en een beetje chauvinisme is zonder meer op zijn plaats) maar 150 projecten zijn en blijven

er voor Antwerpen minstens 149 te veel. Neem nu Antwerpen Wereldboekenstad. In godsnaam. Dat heeft niets meer met trots en uitstraling te maken, enkel met gebakken lucht en tragikomedie. Welke stad zonder boeken wordt nu Wereldboekenstad? Antwerpen heeft niet eens een serieuze bibliotheek. Vind maar eens een boek in de Openbare Stadsbibliotheek. Boeken moeten aangekocht worden, geen nieuwe bibliotheek gebouwd in een buurt waar 90% van de inwoners geen woord Nederlands verstaat, laat staan leest. Boekhandels? Die zijn in Antwerpen op één hand te tellen. Eén hand. En die zou ik dan ook nog liefst in ‘t Scheld werpen. Een boekenwurm moet kunnen verdwalen tussen de straten van boekenkasten, de torenhoog opgetrokken bronnen van kennis en genot; hij moet de geletterde geur van wit of vergeeld papier kunnen opsnuiven en hem voor een prikje kunnen meevoeren naar zijn belezen thuis. Een Wereldboekenstad zonder boeken, het is gewoonweg belachelijk. Een stapelhuis vol boeken aan het Eilandje lijkt me wel wat, zonder twijfel. Maar gaat die buurt nog ooit echt omhoog komen nu de rode lichtjes er verdwenen zijn? Zoveel potentie zit er niet in, vrees ik. Binnen tien jaar is het niet meer trendy om in zo’n loft te resideren en als het Museum aan de Stroom er tegen die tijd nog niet staat – wat dus heel plausibel is – zal de toevallige passant als vanouds in een knus hoekje kruipen, met een condoom in

plaats van met een boekje. Waarom kan zo’n boekenparadijs niet gewoon in het stadscentrum, of nog beter: in de buurt van de universiteit. De Stad heeft genoeg complexen waar ze niets aan doet. En dan zou de student misschien ook eens het gevoel krijgen dat er bij studeren ook boeken horen. Want, zeg nu eerlijk, waar trekt dat op. Eén cursusdienst: tot daar aan toe. Maar die ene miezerige boekhandel, dat is van het slechte te veel. En nog geen beetje ook. Als student moet je al eens een boek lezen. Maar waar haal je dat boek? In voorraad hebben ze bij Acco bijna niks, dus bestel je maar. Heb je na een maand (of twee) echter nog altijd geen bericht ontvangen, ga je gewoon naar Fnac. Daar gaat het gelukkig net iets sneller. Beland je een paar maanden later per abuis nog eens in de vermaledijde handel, zie je het bewuste boek (net als de zeventien exemplaren van je studiegenoten) plots in één van de twee rekken staan. Na een jaar of vier krijg je zo wel een aardig stapeltje bijeen. Net genoeg voor Acco om zich universiteitsboekhandel te noemen. De pretentie! Vele studenten laten zich daarenboven ook nog eens snuten door die ‘fantastische’ ledenprijzen, waar je zo’n reusachtige geplastificeerde kaart voor nodig hebt die in geen enkele portefeuille past. Een ledenprijs voor studenten zou moeten inhouden dat de boeken goedkoper zijn dan op een ander. Niet duurder dan bijvoorbeeld bij Fnac, en daar is dan nog geeneens sprake van een

zogezegde reductie. Over de openingsuren van de bibliotheken wil ik niet eens beginnen; die uren zelf beginnen meestal ook niet. De Stadsbibliotheek is vaker toe dan open. Geef het personeel eens wat meer respect en loon, dan verandert die verhouding misschien. Het zou tijd worden. U zou misschien eens met rector Van Loon kunnen nadenken over een gezamenlijk bibliotheekbeleid. De UA-bibliotheken scoren namelijk ook niet te best wat betreft opendeurdagen. Zo moet de student tijdens de Kerstvakantie meestal studeren en/of papers schrijven; studie of opzoekingswerk te velde – ik heb het hier niet alleen over de bibliotheken op Campus Drie Eiken – is dan onmogelijk aangezien de eruditie meestal verzegeld is. Kandidaat rector Alain Verschoren beloofde tijdens de verkiezingsdebatten letterlijk veel goeds: langere openingsuren van de bibliotheken, beter openbaar vervoer naar en tussen de campussen. De man heeft het net niet gehaald, ik hoop dat zijn ideeën die eer wel te beurt zullen vallen. Ik ben er zelfs van overtuigd. Toch, Francis? Boek uw agenda maar al vol en zorg er met de burgemeester voor dat Antwerpen niet langer een lege pagina blijft op vlak van boekliefvendheid. Waarde bestuurders, maak ons niet bedrukt door Antwerpen Wereldboekenstad te schrijven rond een eeuwenoude drukkerij en een nog ouder brevarium, maar zorg ervoor dat ‘t Stad in de hele wereld te boek zal staan als een geletterd paradijs waar, oprecht en eerbiedwaardig, een stroom van woorden doorheen bruist.

Een boekje voor het bloeden

TODAY IS THE TOMORROW YOU WERE PROMISED YESTERDAY

The early-morning mist dissolves. And the sun shines on the Pacific. You stand like Balboa the Conquistadore. On the cliff top. Among the last of the Monterey Cypress trees.

The old whaler's hut is abandoned now. But whales still swim through the wild waves.

Sea otters float on the calmer waters. Cracking abalone shells on their chests.

Humming birds take nectar from the red hibiscus.

Pelicans splash lazily in the surf.

Wander down a winding path. Onto gentle sands. Ocean crystal clear. Sea anemones. Turquoise waters. Total immersion. Ecstasy.

foto's: AMOZ

Victor Burgin, 1976